

Laabaau jiidá iyi Maaku í kə si tiaε

Waazoi Zāa woo dasi inyi

(Cə Matie 3:1-12; Luku 3:1-18; Zāa 1:19-28)

¹ Kusintii laabaau jiidai Jesu Kirisi Amaí Ilaaḏ wee.

² Í sinti si bei Ezai walii í tako í kə si tiaε í ni, Ilaaḏ í ni, cə, an be woo sisi idem wa si wajuε, iyi á teeseε kpāε.

³ Nḡui á dḥ anu si gbabuau ku ni, I teese kpāai Lafēε ku te ḡa.

⁴ Bεεbei Zāa í naa si gbabua wa dasi ine ḡa iyi à koo bi tee inyi. Wa waazoa ine ḡa wa ni, i kpaasi idə ku ba Ilaaḏ ku kpa ideí kurara nḡe nə a dasi ḡe inyi.

⁵ Nə ine ḡa à naa bi tee hai Zeruzalemu do hai ilei Zudee fei. À ce tuubai dulum du ḡa nə à jò Zāa í dasi ḡa inyi idoi Zuudēεu.

⁶ Zāa wa dasi ibəi ntoi kpookpo, nə wa dī santikii bata. Ketengbo do nyikōi sakoi í je ijεε.

⁷ Wa waazoa zamaa wa ni, ine gə á naa si anyim iyi í ne gbugbā í rem. N kù to baa n bate n fū ikūi baataε si kutεε.

⁸ Amu n̄ dasi ḡe inyi, amma nje Hundei Ilaaḏi á da nḡe si.

À dasi Jesu inyi nə Seetam í leleε

(Cə Matie 3:13-4:11; Luku 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Waati bεεbe Jesu í dede wa hai Nazareti si ilei Galilee í naa bi Zāa. Iyi í to wa nə Zāa í dasiε inyi si idoi Zuudēε.

10 Waati iyi Jesu wa fita wa hai si inyiu gbakã ñoi í ba lelei Aõ í cî. Nõ Hundei Ilaaõ í de sie wa bei ankasiidi.

11 Nõ à gbõ ide ku fõ wa hai lele í ni, awõu amam nii, ñ biε jiiida jiiida. Siei inõ didõm fei í ya wa.

12 Nõi gbakã, Hundeu í tale sie gbabua.

13 Bei í ce ajõ ciiji nõ Seetam wa lεlεε ku ce laalo. Í wa be do injai sako ña nõ amaleka ña à sobie.

Jesu í kpe sãkõ mεε gõ ña a tooε

(Cõ Matie 4:12-22; Luku 4:14-15; 5:1-11)

14 Si anyie ñoi à dasi Zãa piisõõ. Nõ waati beεbe Jesu í bõ ilēi Galilee wa waazo laabaau jiiida iyi wa naa hai bi Ilaaõ.

15 Í ni, awaati í to iyi Ilaaõ á na ku je bommaε. I kraasi idõ ñje nõ i dasi laabaau jiidau naanε ña.

16 Ajõ ññu gõ Jesu wa too tenku sisai Galileeu. Nõi í ye Simõõ do ifõε Anderee, sãkõ ña, à waa le taao si inõ tenkuu.

17 Nõi Jesu í sõ ña í ni, i toom wa ña nõ n ce ñe woo dεdε inε ña iyi aa je ti Ilaaõ.

18 Nõi gbakã à jõ taao ñña ña à waa tooε.

19 Nõi Jesu í ne í jî keeke nõ í ye Zaaki do ifõε Zãa, amai Zebedee ña. Aña mõ à wa si inõ akõi inyi ñña, à waa teese taao ñña ña.

20 Nõi gbakã í kpe ña. Nõ à jõ Zebedee baa ñña si inõi akõi inyiu be do woo ce icεε ña, nõ à waa tooε.

Jesu í lele inēi inõõko hai si inε gõ

(Cõ Luku 4:31-37)

21 Nõi Jesu do mõcõε ña à bõ Kapεranumu. Nõ ajõi kusimi Jesu í bõ ile bii Zuifu ña à ya ce kutõtõõu, wa kõ inε ña si cioi idei Ilaaõ.

22 Wa kɔ nɔa si cio do yiiko. Kù waa kɔ nɔa si bei woo kɔ inɛ nɔa si wooda nɔa. Nɔui í jò à bitì.

23 Wee inɛ gɔ í wa ile bɛ, í nɛ inɛi inɔko. Nɔ í dɔ anu hee lele í ni,

24 mii í wa si gãmei awaɛ nɔa, Jesu, awɔ inɛi Nazareti. Ì naa ku kpa wai? Ñ mà inɛ iyi ì jɛ. Awɔi ì jɛ Inɛ kumá iyi Ilaaɔ í bɛ wa.

25 Nɔi Jesu í la siɛ í ni, koko, fita hai si inɛɛu bɛ.

26 Nɔi inɛi inɔkou í dɔ anu nla nla, í yayaaɛ do gbugbã nɔ í fita siɛ.

27 Nɔ aɔa fei à bitì ntɔ ntɔ hee à waa bee nɔe ide à waa ni, dimii mii iyi ihɛ. Inɛɛu wa kɔ wa si cio titɔ do yiiko. Wa jilɛa hee do inɛi inɔko nɔa fei ide nɔ à waa jirimaaɛ.

28 Nɔi gbakã í nya iri si ilei Galilee fei.

Jesu í jò bɔɔ nkɔ í ba iri

(Cɔ Matie 8:14-17; Luku 4:38-41)

29 Nɔi Jesu í fita hai ile bii Zuifu nɔa à ya ce kutɔtɔu, nɔu do Zaaki do Zãa nɔ à bɔ kpasɛi Simɔ do Anderee.

30 Wee iyei aboi Simɔ wa sũ domi wa ce ara gbãa. Iyi à to wa gbakã nɔi à koo à sɔ Jesu à ni abou kù waa nɛ baani.

31 Nɔi í sekɛɛ siɛ wa í mu awɔɛ í dedeɛ. Bɛ gbakã ara gbãau í nya nɔ abou í yaaɛ nɔa.

32 Ale ajɔ nɔu iyi inunu í lɔ nɔi inɛ nɔa à naaa Jesu bɔɔ nɔa wa do inɛ nɔa iyi à nɛ inɛi inɔko nɔa fei.

33 Nɔ inɛi ilu nɔu fei à naa à tɔtɔ si andɛ koofau.

34 Í jò inɛ nkɔ í ba iri si bɔɔ ikã ikã nɔ, nɔ í lele inɛi inɔko nkɔ nkɔ. Amma ci ya jɛ inɛi inɔko nɔu a fɔ ide domi à mãa.

Jesu í dabii si ilei Galilee

35 Daadaakou, hee inya ku maa má, Jesu í dede í fita hai kpasẽu í bõ si gbabua gõ, í koo í ce kutõõ be.

36 Nõi Simõõ do kpaasie ña à wasi ku dedee.

37 Iyi à na à yõõ, ñõi à sõõ à ni, ine fei wa dedee.

38 Nõi í je ñña í ni, ka bõ waju si ilu mmu ña ku ba n waaazo idei Ilaaõ be, domi na ñõi í jò ñ naa.

39 Nõ à koo à dabii si ilei Galilee fei. Í ya maa waaazo ile bii Zuifu ña à ya ce kutõtõõ ñau, nõ í ya maa lele inei inõõko ña.

Jesu í jò dintε gõ í ba iri

(Cõ Matie 8:1-4; Luku 5:12-16)

40 Nõi dintε gõ í naa bi Jesu í naa í gule si wajuε, wa tõe wa ni, bii ì bi, aa yõkõ i jò n ba iri nõ n je ine iyi í má.

41 Nõi Jesu í ce araareε. Í yõ awõε í luu nõ í ni, ñ bi. Ba iri nõ i je ine kumá.

42 Be gbakã bõõi dinteu í nya sie nõ í je ine iyi í má.

43-44 Nõi Jesu í sõõ ide do gbugbã í ni, gbõ. Maà sõ ine gõ ideu ihẽ, amma koo nyisi araε bi woo weei Ilaaõu. Nõ i ce kuwee iyi Moizi í jilεu. Kuweeu bei á nyisi ña iyi ì je ine iyi í má bebei. Iyi í sõõ beεbe í tã nõ í ni ku ne.

45 Do ññu fei inεεu, iyi í ne, í koo í wasi ku sisi ideu bantuma hee lele, ññui í jò Jesu kù yõkõ ku lõ si inõ ilu do gaaze má. I ya maa mu araεi angule si gbabua ña. Nõ ine ña a ya maa koo bi tεε be hai bii fei.

2

Jesu í jò wεεε gõ í ba iri

(Cõ Matie 9:1-8; Luku 5:17-26)

1 Iyi í ce ajõ minji má Jesu í nyi wa Kapεranumu. Nõi ine ña à gbõ iyi í wa kpasẽ gõ be.

² Nɔ̀ à tɔ̀tɔ̀ be bututu hee andei ileu kaa yɔ̀kɔ̀ ku gba ɲa. Nɔ̀i wa sɔ̀ ɲa ideɪ Ilaaɔ̀.

³ Nɔ̀ inɛ mɛɛ ɔ̀ ɲa mɔ̀ à naa bi tɛɛ à waa so wɛɛɛɛ ɔ̀ wa.

⁴ Wee a kaa ba a to wa bi Jesu na irii zamaau. Nɔ̀i à ɔ̀ũ antai ileu à lu antai sikifai tengi bii Jesu í wau. Nɔ̀i à to wɛɛɛɛ do makɛɛ si bii wa sũ siu hai do ikpa andɛ bii à luò sikifau.

⁵ Iyi Jesu í ye naanei inɛ ɲau ɲɔ̀i í sɔ̀ wɛɛɛɛ í ni, baakɔ̀m, n̄ kpa ideɪ dulum dɛɛ.

⁶ Wee woo kɔ̀ inɛ ɲa si wooda ɔ̀ ɲa à waa buba be à waa lasabu si idɔ̀ ɲa à waa ni,

⁷ beirei inɛɛɛ í ce wa fɔ̀ bɛɛbɛ. Wa bu Ilaaɔ̀. Yooi á yɔ̀kɔ̀ ku kpa ideɪ dulum dii inɛ ɔ̀ bii kù je Ilaaɔ̀ ɲɲu akã.

⁸ Jesu í mà gbakã si idɔ̀ɛ mii iyi à waa lasabu, ɲɔ̀i í sɔ̀ ɲa í ni, na mii í ce ì waa ce dimii lasabuu be si idɔ̀ ɲɲɛ ɲa.

⁹ Yoomai í faala í re, inɛ ku sɔ̀ wɛɛɛɛ ku ni n̄ kpa ideɪ dulum dɛɛ, walakɔ̀ ku ni ku dede ku so makɛɛɛ ku nɛ.

¹⁰ Amma n̄ bi i mà ɲa iyi amu Amai Amanɛ n̄ nɛ gbugbã n̄ kpa ideɪ dulum dii inɛ ɲa si andunya.

Iyi í fɔ̀ bɛɛbɛ í tã ɲɔ̀i í sɔ̀ wɛɛɛɛ í ni,

¹¹ dede i so makɛɛɛ i bɔ̀ kpasɛɛ.

¹² Nɔ̀i gbakã wɛɛɛɛ í dede í so makɛɛɛ í nɛ wa fita hai inɔ̀ kpasɛɛ. Fei ndɛɛ í cei si wajui inɛ ɲa hee í mu aɲa fei biti. Nɔ̀ à saabu Ilaaɔ̀ à waa ni aɲa a kù ye dimie ajɔ̀ kãma.

Jesu í kpe Levi

(Cɔ̀ Matie 9:9-13; Luku 5:27-32)

¹³ Nɔ̀i Jesu í nyi it̄i tenkuu má. Nɔ̀i zamaa fei í naa bi tɛɛ. Wa cio ɲa ideɪ Ilaaɔ̀.

14 Njoi í gbe wa ló kákai ile bi ku gba fiai lẹmpoo nọ í yẹ Levi, amai Alifee wa buba bẹ. Njoi í sǎó í ni, toom wa. Nọ Levi í dede í tooe.

15 Si anyiẹ Jesu wa jẹ kpasẹi Levi. Nọ wee, woo gba fiai lẹmpoo do inẹ laalọ nkpọ wa jẹ do nju do mọcẹe ọa ajọ, si na iyi í jò ọọ nkpọ nkpọi à waa tooe.

16 To, wee Farisi gọ ọa à wa bẹ iyi à jẹ woo kọ inẹ ọa si wooda. Iyi à yọọ wa jẹ do woo gba fiai lẹmpoo ọa do inẹ laalọ ọau nọ à bẹe mọcẹe ọau à ni, beirei í ce wa jẹ nọ wa mọ do woo gba fiai lẹmpoo ọa do inẹ laalọ ọau.

17 Iyi Jesu í gbọ bẹbẹ, ọọi í sǎ ọa í ni, ilu baani ọa a kù nẹ bukaatai ilu iwọ bii kù jẹ bǎọ ọa. Bẹbẹ mọi n kù naa ku kpe inẹ dee dee ọa, amma ilu dulum ọai n naa ku kpe.

Jesu wa fọ idei anu ku di

(Cọ Matie 9:14-17; Luku 5:33-39)

18 Ajọ nju gọ mọcọi Zǎa ọa do ti Farisi ọa à waa di anu ọọi inẹ gọ nọa ọa à naa à bẹe Jesu à ni, beirei í ce mọcọi Zǎa do ti Farisi ọa à ya di anu, nọ wee mọcẹe ọa a ci ya di anu.

19 Njoi Jesu í jẹ nọa í ni, kpaasii mọkọ titǎ ọa aa yọkọ a di anu waati iyi mọkọ titǎu í wa inọ nọa? Ntọ ntọ, waati iyi mọkọ titǎu í wa inọ nọa fei, a kaa yọkọ a di anu.

20 Amma ajọ wa naa iyi aa nya mọkọ titǎu hai si inọ nọa. Waati bẹbẹi aa di anu.

21 Ntọ ntọ, inẹ gọ kaa sọ jaae ngbo do titǎe ku tọtọe. Bii í ce bẹbẹ, titǎu á ga jaae ngbou ku kǎsii.

22 Bẹbẹ mọi a ci ya dasi vẹe titǎ iyi wa gba si bọgọ bata ngbo ọa. Bii ì ce bẹbẹ, bọgọ bata ngbo ọau aa gai, nọ vẹeu ku nikǎ. Nọ bọgọ ọau do vẹeu fei ku ce nfe. Amma à ya dasi vẹe titǎi si bọgọ titǎ ọa.

Jesu wa fɔ ideɪ ajɔi kusɪmi
(*Cɔ Matie 12:1-8; Luku 6:1-5*)

²³ Si ajɔi kusɪmi gɔ Jesu do mɔcɔɛ ɲa à waa too kɔɔi ile gɔ. Si isɛɛɛ ɲɲau ɲɔi mɔcɔɛ ɲau à wɔ amaaje iyi à gbɛ si ileu à nunu ijuɛ si awɔ à waa ɲɔ.

²⁴ ɲɔi Farisi ɲau à bee Jesu à ni, i kù waa yɔɔi? Na mii í ce à waa ce mii iyi a kù nɛ kpāai ku ce si ajɔi kusɪmi.

²⁵ Nɔ í jɛ ɲɲa í ni, i kù cio ajɔ kāma ɲa mii iyi Davidi í ce si waati iyi í wa si wahala nɔ ari wa kpa ɲɲu do inɛɛ ɲa?

²⁶ Í lɔ kpasɛi Ilaaɔ nɔ í jɛ pɛɛ iyi à jileɔ Ilaaɔ iyi à ganji inɛ fei ku jɛ bii kù jɛ woo weei Ilaaɔ ɲa aɲa akā. Amma Davidi í so pɛɛu nɔ í na do inɛɛ ɲa fei à jɛ. Waati beɛbe Abiatai wa jɛ woo wee nlaɔ.

²⁷ Nɔ Jesu í sɔ ɲa má í ni, Ilaaɔ í jile ajɔi kusɪmii na aranfāanii amanɛ ɲa. Kù jɛ amanɛ ɲai aa na a jɛ arui ajɔi kusɪmiu.

²⁸ Na ɲɲu, i mà ɲa iyi amu Amai Amanɛ n̄ jɛ inɛ ngboi ajɔi kusɪmi.

3

Ideɪ inɛ iyi awɔ akāɛ í ku
(*Cɔ Matie 12:9-14; Luku 6:6-11*)

¹ Si anyii ɲɲu ɲɔi Jesu í bɔ ile bii Zuifu ɲa à ya ce kutɔtɔɔu má. Wee inɛ gɔ í wa bɛ, awɔ akāɛ í ku í gbɛ.

² Nɔ inɛ ɲa iyi à wa bɛ à kāsɪ Jesu iju, à waa cɔ mà á jò inɛɛu ku ba iri si ajɔi kusɪmi. À waa cɔɔ domi à waa bi a ye taaleɛi.

³ ɲɔi Jesu í sɔ inɛ iyi awɔɛ í kuu í ni, dede i leekɪ si anini ɲɲa bɛ.

⁴ Nɔ́ í bee inε ηαυ í ni, si ajɔ́i kusími, í sía amanε ku ce jiida de mà laalɔ́, ku faaba inε de, mà ku kpaá. Nɔ́i aηa fei à coko.

⁵ Nɔ́i Jesu wa cɔ́ aηa fei do idɔ́akɔ́, nɔ́ inɔ́ε í fɔ́ ntɔ́ ntɔ́ domi í ye idɔ́ nηa í le. Nɔ́i í sɔ́ inεεu í ni, te awɔ́ε. Iyi í tɔ́ nɔ́ awɔ́u í baa dee dee.

⁶ Na nηu, Farisi ηαυ à fita hai ileu be. Nɔ́ à tɔ́tɔ́ do inei Herodu ηa. À waa busi nje bei aa ce a kpaò Jesu.

Zamaa nla gɔ́ wa naa bi Jesu

⁷ Nɔ́i Jesu do mɔ́cɔ́ε ηa à fa ara nηa à bɔ́ ikpa tenkui Galilee, nɔ́ zamaa nla gɔ́ wa tooε wa hai ilei Galilee.

⁸ Nɔ́ inei Zeruzalemu ηa do inei ilu mmu gɔ́ ηa iyi à wa si ilei Zudee má, do inei ilei Idumee ηa, do inei icei idoi Zuudεε ηa, do inei ilεkoi Tii do Sidɔ́o ηa à gbɔ́ mii iyi wa ce nɔ́ à naa bi tεε aηa nkpɔ́ nkpɔ́.

⁹ Nɔ́i í ni mɔ́cɔ́ ηαυ a jilεa nηu akɔ́i inyi na bii zamaau í na wa mantee wa.

¹⁰ Ntɔ́i, si bei í jò inε nkpɔ́ í ba iri, nηui í jò bɔ́o ηa fei à ya maa naa bi tεε a maa tale nje a ba a luu ku ba a ba iri.

¹¹ Nɔ́ bii inε ηa iyi à nε inei inɔ́oko ηa à yɔ́o à ya na a gule si wajuεi a dɔ́ anu a maa ni, awɔ́i ì je Amai Ilaaɔ́.

¹² Amma Jesu í ya sɔ́ inei inɔ́oko ηαυ ide do kugaabu ku ba a maà sɔ́ inε ηa inε iyi nηu í je.

Jesu í cica woo be maateeji ηa

(Cɔ́ Matie 10:1-4; Luku 6:12-16)

¹³ Si anyii nηu, Jesu í gũ iri kuta gɔ́, ηɔ́i í kpe inε ηa iyi í bi. Nɔ́ à naa bi tεε.

¹⁴ Nɔ́i í cica amanε maateeji ku ba a ya maa wa bi tεε, nɔ́ ku be ηa a koo a waaɔ́o inε ηa. Nɔ́ í sɔ́ ηa woo be ηa.

¹⁵ Nɔ́ í mu nηa gbugbã a leleò inei inɔ́oko ηa.

16 Amane maateeki na iyi í cica wee. Sinte titã í cica Simoo no í soo Píee, waato kuta.

17 Si anyii nnu, nai í cica Zaaki, do Zãa ife, amai Zebedee na, no í so na Boaneze, waato ine na iyi à jo ibai iji.

18 Si anyii nnu í bei í cica Anderee, do Filipu, do Baatelemi, do Matie, do Tomaa, do Zaaki amai Alifee, do Tadee, do Simoo inei igbei Zelotu *,

19 do Zudasi Isikarioti, ine iyi á na ku zamba eu.

Nyaanzei Jesu na à waa bi a neòe

20 Nai Jesu do mace na à bo kpasẽ. No zamaa í totoo be hee a ku ba baa fayai ku je.

21 Nai nyaanzei Jesu na à gbò mii iyi wa ce, no à waa naa ku muu, domi à ni kù wee dee dee mai.

Jesu í ja ine na iyi à máa ide

(Co Matie 12:22-32; Luku 11:14-23; 12:10)

22 Wee, woo ko ine na si wooda go na à wa be iyi à naa hai Zeruzalemu. À ni, Beelizebu, waato Seetam ine ngboi inei inoko nai í wa sie. Njui í mua gbugbã wa leleò inei inoko na.

23 Nai Jesu í kpe na í bee na ide do mända í ni, beirei Seetam á ce ku lele arae.

24 Bii inei bomma akã na à waa jaò nje, bommau be kaa yoko ku bo waju má.

25 Bii inei kpasẽ akã na à waa jaò nje, kpasẽu be kaa yoko ku bo waju má.

26 Bebe mõi bii Seetam wa ja do arae, bommae á kpẽi no kaa bo waju má, á tã.

* **3:18 igbei Zelotu** inei igbei Zelotu nai à waa jabu ku ba Zuifu na a ne ara nja hai si awoi inei Romu na.

27 Ine gɔ kaa yɔkɔ ku lɔ kpasɛi ine iyi í ne gbugbã ku coo ile, bii kù je í tako í dī lafɛɛ. Amma bii í dūu á yɔkɔ ku coo ile.

28 Ntɔ ntɔ an sɔ̄ ηe, alabu do dulum ηa iyi amanɛ í ce fei, Ilaaɔ̄ á yɔkɔ ku cea suuru ku kpa ideu.

29 Amma ine iyi á bu Hundei Ilaaɔ̄, Ilaaɔ̄ kaa kpa idei dulum dii lafɛɛ ajɔ kãma. Dulum dɛɛu á maa wɛɛai hee do ajɔ fei.

30 Jesu í sɔ̄ ηa bɛɛbei si na iyi í jò ine ηa à waa ni í ne inɛi inɔko.

Idei iyei Jesu do ifɔe ηa

(Cɔ Matie 12:46-50; Luku 8:19-21)

31 Nɔ̄i iyei Jesu do ifɔe ηa à to wa à waa leekɪ waduude. Nɔ̄ à bɛ ine gɔ koo kroo wa.

32 Wee zamaa í buba í kaakoɛ. Nɔ̄i à sɔ̄ à ni, cɔ, iyeɛ do ifɔe ηa à wa waduude, à waa kpeɛ.

33 Nɔ̄i Jesu í je nηa í ni, yooi í je iyem, nɔ̄ yoo ηai à je ifɔm ηa.

34 Nɔ̄ í cɔ ine ηa iyi à buba à kaakoɛu nɔ̄ í ni, inɛi ì je iyem do ifɔm ηa.

35 Nɔ̄ í ni má, ine iyi wa ce idɔɔbii Ilaaɔ̄ fei, lafɛɛi í je ifɔm, wala wecɪm wala iyem.

4

Mɔndai woo gbɛ

(Cɔ Matie 13:1-9; Luku 8:4-8)

1 Nɔ̄i Jesu í lɔsi ku cioa ine ηa idei Ilaaɔ̄ má kɔkɔi tenkuu. Nɔ̄ zamaa nla gɔ í naa í tɔtɔ sie í kaakoɛ ηɔi í jò í gū akɔi inyiu í buba. Akɔi inyiu í wa si tenkuu nɔ̄ zamaau fei wa leekɪ itii tenkuu.

2 Wa kɔ ηa si mii nkɔ̄ do mɔnda. Si bei wa kɔ ηa si ciou í sɔ̄ ηa í ni,

³ i soti i gbɔ mɔnda gɔ ŋa. Mɔkɔ gɔ í fita wa fã dimi.

⁴ Si bei wa fã dimiu, ŋɔi gɔgɔ ŋa à cuku si kpãa, nɔ yei ŋa à naa à jɔɔ.

⁵ Nɔ gɔgɔ ŋa mɔ à cuku si ile iyi í ne kuta, tenɔi bii sãa kù kpɔ. Nɔ í fita be gbakã, amma si bei sãa kù la be, ŋɔi í jò icãe kù ba ku mi lele.

⁶ Iyi inunu wa ce, ŋɔi í joo nɔ í gbɛ, domi icãe kù mi lele.

⁷ Gɔgɔ ŋa mɔ à cuku si inɔ agũ ŋa. Nɔi agũ ŋau à dede sie à biie, nɔ à ganɔie ku bí.

⁸ Nɔ gɔgɔ ŋa mɔ à cuku si ile jiida. Nɔi à fita à la, à bí jiida. Dimi gɔ ŋa à so kuntaa, gɔgɔ ŋa mɔ kita, gɔgɔ ŋa mɔ cɔ.

⁹ Iyi Jesu í kpa mɔndau í tã ŋɔi í ni, ine iyi í ne itfi iyi á gbɔð ide, ku gbɔ.

*Mii iyi í jò Jesu í ya maa kpa mɔnda
(Cɔ Matie 13:10-17; Luku 8:9-10)*

¹⁰ Waati iyi Jesu í kpa zamaau mɔnda nkpɔ í tã ŋɔi í jò ine ŋau à ne. Nɔ ine ŋa iyi à gbɛ bi tee do mɔcɔ maateeji ŋau à waa beee yaasei mɔnda ŋau.

¹¹ Nɔi í je nɔa í ni, inɔi Ilaaɔ í jò ì mà asiii bommae ŋa. Amma ine ŋa iyi à gbɛ fei à waa gbɔ ideu do mɔndai.

¹² N̄ ya n fɔ nɔa ide do mɔndai ku ba
“Baa bii à cɔ ilu a maà ye.

Nɔ baa bii à gbɔ ide a kaa mà yaasee.

Bii kù je beɛbe aa na a sinda wa bi Ilaaɔ, nɔ Ilaaɔ ku kpa ide i dulum du ŋa.”

*Yaasei mɔndai woo gbẽ
(Cɔ Matie 13:18-23; Luku 8:11-15)*

13 N̄ai Jesu í bee ña má í ni, debei i kù gb̄o yaasei m̄ndau be ña? N̄o beirei aa ce i gb̄o yaasei m̄nda ña iyi à gbe fei.

14 Yaasee wee. M̄k̄ou, idei Ilaaḍi wa fã.

15 Ine ḡo ña à yei bei inya ña bii ideu i cuku si kp̄āau. Iyi à gb̄o ideu gbakã Seetam í naa í nyaa hai si id̄o ña.

16 Beɛbe m̄oi ine ḡo ña à yei bei inya ña bii ideu í cuku si ile iyi í ne kuta. Iyi à gb̄o ideu gbakã à gbaai do in̄o did̄õ.

17 Amma a kù j̄ò kù ce icã si id̄o ña. Ine dimi beɛbe ña a ci ya leek̄i ku kpe. Waati iyi ijuukpã do wahala ḡo í naa si ña na irii idei Ilaaḍ gbakã, à ya f̄usi aw̄oi.

18 Ine ḡo ña m̄o à yei bei dimi ña iyi à cuku si in̄o agũ ña. An̄ai à je ine ña iyi à gb̄o idei Ilaaḍ,

19 amma lasabu bututui mii ña wa bitandi ña. Fia ku bi wa d̄i iju ña n̄o à ne k̄oḍeei mii nkp̄o. Mii ñau bei wa ganji ideu ku ce ice si ña.

20 Ine ḡo ña m̄o à yei bei dimi ña iyi à cuku si ile n̄ee. Iyi à gb̄o idei Ilaaḍ à gbaa n̄o wa so. Si in̄o ña ine ḡo ña à so kuntaa, ine ḡo ña m̄o kita, ine ḡo ña m̄o c̄o.

M̄ndai fitila

(C̄o Luku 8:16-18)

21 N̄ai Jesu í s̄õ ña má í ni, a ci ya má fitila a biīe do caka walak̄o a dasi abe daayi. Amma si antai taabui à ya lesi. Mà kù je beɛbe.

22 Mii iyi wa manji fei á fita gbugbãa n̄o asiii ide ḡo m̄o kù wee iyi a k̄aa f̄o.

23 Ine iyi í ne it̄i iyi á gb̄oò ide, ku gb̄o.

24 N̄ɔi í s̄ɔ ɲa má í ni, i ce laakai ɲa do ide iyi ì gb̄ɔ ɲa. Si gũa iyi ì w̄aàð kpaasi n̄ɲe ɲa, si bei Ilaaḏ á w̄aàð ìɲe m̄ɔ n̄ɔ ku k̄ɔɔsi má ku re b̄eɛb̄e.

25 N̄ wa n s̄ɔ ɲei, in̄e iyi í n̄e, n̄ɲui à ya na má, amma in̄e iyi kù n̄e, baa andi iyi í n̄eu má à ya gbaai.

M̄ɔndai kugb̄e iyi wa fita do arae

26 N̄ɔi Jesu í f̄ɔ má í ni, ide iyi aa ka w̄að bommai Ilaaḏ wee. In̄e ḡɔ í f̄a dimi si ikoɛ.

27 Si anyie, baa bii wa sũ walak̄ɔ wa c̄ɔ ilu, al̄eð daak̄ɔ, waati k̄ama fei dimiu i fita wa la. Kù mà baa bei wa ce.

28 Il̄e í ya j̄ð amaaɲe ku fitai do arae. Í ya ce wuai tit̄a, ku bei ku ce as̄i n̄ɔ ku bí.

29 Bii amaaɲeu í j̄la n̄ɔ a muu do k̄ɔɔma, domi waatii kumui í to.

M̄ɔndai dimi keeke iyi à ya kpe mutaadi

(C̄ɔ Matie 13:31-32, 34; Luku 13:18-19)

30 N̄ɔi Jesu í f̄ɔ má í ni, mii aa ka w̄að bommai Ilaaḏ. Do m̄ɔnda yoomai aa ka sisið yaaseɛ.

31 Í yei bei ngboi mutaadi iyi waati iyi à waa gb̄ɔɔ, n̄ɲui í kere í re ngboi mii ku gb̄e fei si il̄e.

32 Amma waati iyi à gb̄ɔɔ à t̄a, n̄ɲui í ya dede ku la ku re ama j̄ii fei. N̄ɔ í ya ce amaa w̄ɔ nla nla hee yei ɲa a maa ce ante si amaa w̄ɔe ɲa, n̄ɔ a wa si j̄j̄l̄e.

33 Do m̄ɔnda nk̄p̄ɔ b̄eɛbei Jesu í k̄ɔ in̄e ɲa si cio, zaka bei à ȳɔk̄ɔ à gb̄ɔɔ.

34 Ci ya s̄ɔ ɲa ide hai n̄e m̄ɔnda, amma bii í gbe n̄ɲu do m̄ɔc̄ɔe ɲa í ya tuse ɲai fei.

Jesu í leek̄i fufu si tenku

(C̄ɔ Matie 8:23-27; Luku 8:22-25)

35 Al̄e aj̄ɔ n̄ɲu, Jesu í s̄ɔ m̄ɔc̄ɔe ɲa í ni, ka b̄ɔ ice ih̄ɔ.

⁵ Waati kãma fei, dasã do idũ, si aninii iri kuta ña do bi ku si iku ñai í ya wa ku maa dõ anu, nò ku maa mεε araε do kuta ña.

⁶ Iyi í ye Jesu wa hai jiiñi ñoi í sei, í koo í gule si wajue.

⁷ Ñoi í dõ anu hee lele í ni, mii í wa aninii awaε, Jesu, awò Amai Ilaaõ. Ilaaõ í re fei, nò ñ wa n tõe do iriε, maà wahalam.

⁸ Í fò beεbeε si na iyi í jò Jesu í ni inei inòkou kú fita siε.

⁹ Nò Jesu í beεε í ni, irei iriε. Ñoi í jeaa í ni, irim nii Zamaa, domi à kpò.

¹⁰ Ñoi í tõe Jesu suuru ku maà nyò aña ikpa angule.

¹¹ Wee à ye kusòo gaa ña à waa je ikpa iri kutau be.

¹² Ñoi inei inòko ñau à tõe Jesu à ni, jò kaa mu kusòo ñau ihõ, ku ba ka maa wa be.

¹³ Nò Jesu í yòda ñña. Ñoi à fita hai si inεeu à koo à mu kusòo ñau à tale si ña hai antai iri kutau à dasi inyi nò inyiú í je ña. Kukpò ñña í to dubu minji (2.000).

¹⁴ Woo degbe kusòo ñau à sa à koo à waa sisi laabaauí ideu si ilu nlau do si ilεεko ña. Nò inε ña à fita à bò ku cò mii iyi í ceu.

¹⁵ Iyi à naa bi Jesu, à ye inε iyi í tako í nε inei inòko bututuu í baa si laakaε í dasi jine ña wa buba. Ñoi à biti, njo í mu ña jiida.

¹⁶ Inε ña iyi ideu í ce iju ñña à waa sisia inε ña.

¹⁷ Nò inε ñau à tõe Jesu ku fita hai iléi ilu ñña.

¹⁸ Waati iyi Jesu wa lò akòí inyiú, ñoi inε iyi í tako í nε inei inòko ñau waa tõe í ni ku jò ññu ku tooε.

¹⁹ Amma Jesu í kò. Nò í sòó í ni, bò kpasεε bi inεε ña koo sò ña mii iyi Lafεε í ceε, do yaase bei í ce araareε.

20 N̄ɔi inɛɛu í nɛ, í wasi ku sisia inɛi ile iyi à ya kpe Ilu Mɛɛwa ηau mii iyi Jesu í cea n̄ɔu fei. N̄ɔi āɔa fei à bitɪ jiida jiida. N̄ɔ Jesu m̄ɔ í dede wa hai bɛ.

Idei ama inaaboɪ Zairusi do inaabo iyi í lu ib̄ɔi Jesu (Cɔ Matie 9:18-26; Luku 8:40-56)

21 Jesu í baa hai ice ikpa ih̄ɔ do ak̄ɔi inyi. Í wa it̄fi tenkuu bɛ n̄ɔ zamaa nla ḡɔ í naa í t̄ɔt̄ɔ bi tɛɛ.

22 N̄ɔi inɛ ḡɔ í naa bi tɛɛ. À ya kpoɔ Zairusi. Inɛ ngboi ile bii Zuifu ηa à ya ce kut̄ɔt̄ɔi. Iyi í yɛ Jesu, η̄ɔi í sɛɛbata si wajue.

23 N̄ɔi í t̄ɔɛ ku sobi n̄ɔu í ni, ama inaabom wa bi ku ku. N̄ wa n t̄ɔɛ, i naa i lesiɛ aw̄ɔ, n̄ɔ ku ba iri ku maa wɛɛ baani.

24 N̄ɔi āɔāɔ Jesu à waa nɛ. N̄ɔ zamaa nla ḡɔ wa tooɛ hee à waa manteɛ.

25 Wee si in̄ɔi inɛ ηau inaabo ḡɔ í wa bɛ iyi wa ce b̄ɔi aw̄ɔ ku mu hai ad̄ɔ maateeji wa.

26 Í wahala jiida si aw̄ɔi lokotoro nk̄p̄ɔ hee andi fia iyi í nɛ fei í j̄ɔ, k̄u n̄ɔ k̄u ce baa daama, amma b̄ɔɛu í teese wa k̄ɔ̄s̄ii.

27 Abou í gb̄ɔ laabaauɪ Jesu wo, η̄ɔi í j̄ɔ í naa do anyiɛ si in̄ɔi zamaau í lu jaaɛ.

28 Í ce bɛɛbɛi domi í f̄ɔ si id̄ɔɛ í ni, baa bii jaaɛi n̄ lu an ba iri.

29 N̄ɔi gbak̄ã b̄ɔi aw̄ɔ ku muɛu í leek̄i. N̄ɔi í gb̄ɔ fufui baani si araɛ.

30 N̄ɔi Jesu í m̄ã gbak̄ã iyi gbugb̄ã ḡɔ í fita hai si arai n̄ɔu n̄ɔ í sinda wa c̄ɔ zamaau n̄ɔ í ni, yooi í lu jaaɛm.

31 N̄ɔi m̄ɔc̄ɔɛ ηa à s̄ɔ̄ɔ à ni, debɛi i k̄u waa yɛ zamaa iyi wa manteei, n̄ɔ ì waa ni yooi í luɛ?

32 N̄ɔi Jesu í sinda í c̄ɔ inɛ ηau ku ba ku yɛ inɛ iyi í ce bɛɛɛu.

³³ Nɔi abou wa yaya do njo, domi í mà mii iyi nɔu í ce. Nɔi í naa í gule si wajuε í sɔɔ ntɔ si mii iyi í ba nɔu fei.

³⁴ Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, abooyi, naanɛi í faabaε. Koo wεε si laakaε, ì ba iri si bɔɔεu mbε.

³⁵ Si bei Jesu wa fɔ ideu, inε gɔ ɔa à naa hai kpasɛi Zairusi inε ngbou, à sɔɔ à ni, ama inaaboεu í ku. Maà wahala Mεεtu má.

³⁶ Amma Jesu kù dasi ide nɔau. Nɔ í sɔ Zairusi í ni, maà jò zigie ku da, awɔ de dasi naanε.

³⁷ Nɔi í ni inε gɔ ku maà si nɔu kpasɛi Zairusi wa bii kù jε Piεε do Zaaki, do Zãa ifɔi Zaaki.

³⁸ Iyi à to nɔ Jesu í yε zamaa nla gɔ bε à waa cã kpokpoo, à waa kpata à waa dɔ anu nla nla.

³⁹ Nɔi í lɔ kpasɛu í bee ɔa í ni, na mii í ce ì waa dɔ anu bεεbε ɔa. Na mii í jò ì waa kpata ɔa. Amau kù ku mεε, wa sí njooi.

⁴⁰ Nɔ à waa yaakoε. Nɔi Jesu í jò aɔa fei à fita, í gbe baau do iyei amau do mɔcɔ mεeta ɔa iyi à suu wau, ɔi à lɔ bii amau í wa.

⁴¹ Nɔi Jesu í mu awɔi amau í fɔ do feeε í ni, talita kumi, waatɔ ama inaabo, dede. Amui, n sɔε.

⁴² Nɔi gbakã ama inaabou í dede nɔ wa nε. Í nε zakai adɔ maateeji. Iyi inε ɔau à yɔɔ ɔi à bitɔ ntɔ.

⁴³ Nɔi Jesu í sɔ ɔa í ni a náa ije ku jε. Nɔ í sɔ ɔa má do kugaabu í ni a maà jò inε gɔ ku gbɔ ideu.

6

*Inei Nazareti ɔa a kù dasi Jesu naanε
(Cɔ Matie 13:53-58; Luku 4:16-30)*

¹ Nɔi Jesu í nε hai kpasɛi Zairusi bε í bɔ ilu bii í jε ama. Nɔ mɔcɔε ɔa à suu.

² Iyi gɔɔi kusimi í naa nɔi í lɔsi ku sisia ine ɔa ide ile bii Zuifu ɔa à ya ce kutɔtɔu. Nɔi ine nkpɔ nkpɔ í gbɔ ideu nɔ à bitɔ à waa ni, hai iwoi nɔu í ba dimii lasabu jiidau be. Dimii bisi yoomai à mua nɔu. Beirei í ce wa ce dimii maamaakeu ihɛ.

³ Kù je woo gbe jii nɔu mbɛ ya, amai Maariu mɛɛ. Mà kù je igbãi Zaaki do Zozee, do Zudu do Simɔ mbɛ ba. Nɔ wecɛ ɔa a kù wa inɔ nwa ihɛ? To, lasabu nɔu ɔau bei wa ganji ɔa a dasiɛð naane.

⁴ Nɔi Jesu í sɔ ɔa í ni, kù ne bii walii ci ya ne beere bii kù je si ilei idee do si inɔi ineɛ ɔa do kpasɛɛ.

⁵⁻⁶ Nɔi Jesu í bitɔ domi a kù dasiɛ naane. Beɛbei kù yɔkɔ kù ce maamaake be, bii kù je bɔɔ gɔ ɔa iyi í lesi awɔ nɔ à ba iri.

*Jesu í be mɔcɔ maateɛji ɔau minji minji
(Cɔ Matie 10:5-15; Luku 9:1-6)*

Si anyie, Jesu í ya maa dabii dabii si ilɛeko ɔau ku maa sisia ine ɔa idei Ilaaɔ.

⁷ Nɔi í kpe woo be maateɛjie ɔau nɔ í be ɔa minji minji, í mu nɔa gbugbã a leleð inɛi inɔko ɔa.

⁸ Í sɔ ɔa í ni, i maà so nkãma si isɛɛɛ nɔu. I maà so ije hee má je bɔgɔ, hee má je fia, í gbe golo.

⁹ I dasi baata nɔe amma i maà kpele ibɔ minji.

¹⁰ Nɔi í sɔ ɔa má í ni, bii ì to ilu bii ì waa bɔ ɔa, i wa kpasɛ bii à dasi nɔe hee i koo i neð hai ilu be ɔa.

¹¹ Bii í je bii gɔ ɔa ine ɔa a kù gba nɔe hee má je a gbɔ ide nɔe, i fita hai be ɔa, nɔ i gbugbã nɔa irurui baata nɔe ɔa ku ba ku je nɔa sɛɛda iyi kiitii Ilaaɔ á naa si ɔa.

¹² Nɔ mɔcɔ ɔau à ne nɔ à waa waazɔa ine ɔa à waa ni a kpaasi idɔ.

13 Nɔ̀ à lele inei inɔ̀ko nkpɔ̀ nkpɔ̀, nɔ̀ à ya tontooa bɔ̀o nkpɔ̀ nkpɔ̀ ikpo si iri. Nɔ̀ à ba iri.

Idei ikui Zãa woo dasi inyiu
(Cɔ̀ Matie 14:1-12; Luku 9:7-9)

14 Ilaalu Herodu í gbɔ̀ baauí Jesu, si na iyi í jò iriɛ í fangaa bii fei. Nɔ̀ inɛ ɔ̀ ɲa à nia Jesu, Zãa woo dasi inyiui í jì hai si balɛ. Na ɲɔ̀i í jò í nɛ gbugbã wa ceò maamaake.

15 Inɛ ɔ̀ ɲa mɔ̀ à waa nia Jesu, Elii walii nlaí takoui. Nɔ̀ inɛ ɔ̀ ɲa mɔ̀ à waa niaa, nɲu mɔ̀ waliii bei ti tako ɲaui.

16 Amma iyi Herodu í gbɔ̀ ideu ɲɔ̀i í ni, Zãa woo dasi inyiui. N̄ jò à bu iriɛ wo. Debei nɲui í jì hai si balɛ.

17 Mii iyi í jò Herodu wa fɔ̀ bɛɛbɛ wee. Hai tako Herodu takae í ni a mu Zãa a dũu a dasiɛ piisɔ̀o na ku tũò idɔ̀i Herodiasí. Wee Herodu í tako í so Herodiasí aboi Filipu, ifɔ̀ɛ.

18 ɲɔ̀i Zãa í sɔ̀o í ni, kù s̄ia i gba aboi ifɔ̀ɛ i dasi kpas̄ɛɛ.

19 Na ɲɔ̀i í jò Herodiasí wa mu Zãa do idɔ̀okɔ̀. Wa bi ku kpaá amma kù ba kpãa

20 si na iyi í jò Herodu í mà bɛɛɛɛi Zãa. Bii wa gbɔ̀ ideɛ idɔ̀ɛ í ya dedei, amma do nɲu fei í ya bi nɲu ku gbɔ̀o. Í mà iyi amanɛ dee deeí nɔ̀ kuwɛɛɛ kù nɛ taale kãma. Na ɲɔ̀i í jò í bii anyiɛ.

21 Do nɲu fei, ajɔ̀ nɲu ɔ̀ Herodiasí í ba kpãae. Ajɔ̀ nɲu Herodu í nya jingau nla nla ku yeò gigii ajɔ̀i kubíɛ. ɲɔ̀i í kpe akawe nlaɛ ɲa do inɛ ngboi soogee ɲa, do inɛ ngboi ilei Galilee ɲa fei.

22 ɲɔ̀i ama inaaboi Herodiasí í lɔ̀ ileu wa jojo, ɲɔ̀i í d̄ɔ̀a Herodu si do inɛɛ ɲa iyi í kpe wa ɲau fei. ɲɔ̀i

Herodu í sã mudẽeu í ni, tãom mii iyi ì bi fei, an muue.

²³ Nã í gbasi do mii fei í ni, mii iyi ì tãom fei, an muue, baa bii í jε bubui bommam nii.

²⁴ Njoi ama inaabou í koo í bee iyee í ni, mii í jã n tãe. Njoi iyee í je í ni, tãe irii Zãa woo dasi inyiu.

²⁵ Njoi gbakã ama inaabou í naa bi ilaalu í são í ni, ñ bi i muum irii Zãa woo dasi inyiu nsei nsei si perenti.

²⁶ Baa do iyi inoi ilaalu í fã ntã ntã fei kù bi ku kã, si na iyi í jè í gbasi do mii fei si wajui inε njooε ηau.

²⁷ Njoi gbakã í bε sooge gã koo bù irii Zãa woo dasi inyiu wa. Njoi soogeu í koo í bu irii Zãa wa hai ile piisã.

²⁸ Nã í naaò wa si perentiu í naa í na ama inaabou. Nã ama inaabou mã í koo í na iyee.

²⁹ Iyi mãcã Zãa ηa à gbã iyi í ku, ηoi à naa à soo à koo à suu.

Jesu í wò amanε dubu miu (5.000)

(Cã Matie 14:13-21; Luku 9:10-17; Zãa 6:1-14)

³⁰ Nã woo bε maateji ηa iyi Jesu í tako í bε ηau à baa bi tεε à waa sisiaa mii ηa iyi aηa à ce fei do cio iyi à kã inε ηa si fei.

³¹ Nã inε ηa à wasi ku naa ku nε hee Jesu do mãcãe ηa a kù ba fayai ku jε. Na ηoi í jè í sã ηa í ni, i jè ka nya ara nwa ka bã ikpa gbabua ku ba i s̄imi keeke ηa.

³² Njoi à jè inε ηau bε, nã à koo à lã akã inyiu à bã ikpa gbabuau.

³³ Amma inε nkpã í yε ηa waati iyi à waa nε, nã à mà ηa. Njoi à mà tengi bii à waa bõu. Nã inε ηa à sei wa do isε hai ilu ηa fei à cua nηa tengi bii à waa bõu.

34 Iyi Jesu í to wa ηοι í fita hai ino akou. No í ye zamaa nkpou. Nηi í ce araare nηa, domi à yei bei angudā ηa iyi a kù ne woo degbe. Nηi í lōsi ku kō nηa si cio nkpō.

35 Si bei ale wa le, ηοι mōcōe ηa à naa bi tēe à ni, inyau wee gbabuai, nō idū wa dū.

36 Na nηu, da ine ηau a bō ilēeko ηa do ino ilu ηa iyi à wa amēe, ku ba a koo a ra mii iyi aa jē.

37 Amma í sō ηa í ni, inē taka nηe i na ηa ije a jē. Nηi à jēaa à ni, i kù mà baa bii à so fiāi icei cukpa mēejo, kaa to ka ra nηa pēe ka na ηa a jē.

38 Nηi Jesu í bee ηa í ni, pēe feloi ì ne ηa. I koo i cō wa. Iyi à koo à cō, ηοι à ni, pēe miui à ne do cēe minji.

39 Nō Jesu í sō mōcōe ηau í ni a jō ine ηau a buba si fofō tūtūu be ikā ikā.

40 Nηi à buba ikā ikā, tuuba gō ηa amanē cīō, tuuba gō ηa mō amanē ciitaa.

41 Nηi Jesu í so pēe miuu do cēe minjiu, nō í wu iju lele í saabu Ilaaō. Nηi í bububu pēeu nō í na mōcō ηau a kpēa zamaau. Nō í kpē nηa cēe minjiu mō ine fei í ba.

42 Aηa fei à jē à yo.

43 Nηi à ko pēe do cēe bubu iyi í gbeu kōlō maateeji í kō.

44 Inemōkō ηa iyi à jē pēeu à wēei amanē dubu miu (5.000) bàkà inaabo do amu ηa baasi.

Jesu wa ne si antai tenku

(Cō Matie 14:22-33; Zāa 6:15-21)

45 Iyi à tā gbakā ηοι Jesu í jō mōcōe ηau à lō akōi inyiu ku ba a takōe a kua ice ihō, ikpa Besaida. Iyi à waa ne nō í ni zamaau ku ne.

46 Waati iyi í jō à ne ηοι í koo í gū iri kuta gō ku ba ku ce kutō.

47 Nɔ́ í wa be hee idũ í koo í dũ, nɔ́ akɔ́i inyiu í wa si aninii tenkuu do mɔ́cɔ́ ɲau nɔ́ Jesu mɔ́ í wa ile ɲɲu akã.

48 Í yɛ mɔ́cɔ́e ɲau à wa si wahalai ku wai akɔ́i inyiu, domi fufuu wa kò ɲa. Zakai amɛɛjumá ɲɔ́i í maai si ɲa, wa ne si antai inyiu wa bi ku cua ɲa.

49 Amma waati iyi à yɔ́ɔ́ wa ne si antai tenkuu ɲɔ́i à tamaa bei ziii, ɲɔ́i à waa dɔ́ anu.

50 Aɲa fei à yɔ́ɔ́ ɲɔ́i njo wa mu ɲa. ɲɔ́i gbakã Jesu í ba ɲa ide ku fɔ́ í sɔ́ ɲa í ni, i sũ laakai ɲɲe ɲa. Amui Jesu, i maà ce njo ɲa.

51 ɲɔ́i í lɔ́ inɔ́ akɔ́u í ba ɲa be, nɔ́ fufuu í leekí. ɲɔ́i zigi ɲa fei í da à biti hee,

52 domi a kù gbɔ́ yaasei maamaakei pɛ́ɛu si na iyi í jò idɔ́ ɲa í le.

*Jesu í jò bɔ́ɔ́ ɲa à ba iri si ilei Genesareti
(Cɔ́ Matie 14:34-36)*

53 Iyi à kua tenkuu à tã ɲɔ́i à to ilei Genesareti à koo à dɪ akɔ́ ɲa bi ku leekíu.

54 Wee ine gɔ́ ɲa à wa be. Iyi Jesu do mɔ́cɔ́e ɲa à fita hai si akɔ́u gbakã ɲɔ́i ine ɲau à mà Jesu.

55 ɲɔ́i aɲa fei à sei à waa naaò bɔ́ɔ́ ɲa wa hai inɔ́ ilu ɲa. À ya so ɲa wai si sɛ́e ɲa a naaò ɲa wa tengi bii à gbɔ́ í wau.

56 Bii Jesu í to fei, hai ilɛɛko ɲa do ilu nla ɲa do iko bii ine ɲa à waa sũ fei, à ya maa naaò bɔ́ɔ́ ɲa wai si bantuma bii í wau. ɲɔ́i à ya tɔ́ɔ́e ku jò aɲa a lu baa itii kumbooe. Nɔ́ ine ɲa iyi à luu fei à ya ba irii.

7

*Dedembai bala ɲa
(Cɔ́ Matie 15:1-9)*

1 Nɔi Farisi ɲa do woo kɔ inɛ ɲa si wooda gɔgɔ ɲa à naa hai Zeruzalɛmu nɔ à tɔtɔ kɔkɔi Jesu.

2 Nɔi à yɛ mɔcɔɛ gɔ ɲa à waa jɛ do awɔ riisi, waatɔ a kù wɔɔ si bɛi à ya ce si dedemba ɲa.

3 Wee Farisi ɲa do Zuifu ɲa iyi à gbe fei, à waa too dedembai bala ɲa ɲa. Bii kù jɛ à wɔɔ sãa sãa a ci ya jɛ ngɔgɔ.

4 Bɛɛbɛ mɔi, bii à baa hai aja nɔ a kù wɔɔ a ci ya jɛ. Mii nkɔ nkɔi à ya ce má iyi í jɛ dedemba ɲa. Mii ɲau gɔgɔ ɲa wee, kɔɔfu ku wiɛ do boonyi do cakai isɔ nkpa ɲa.

5 To, si bɛi Farisi ɲa do woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲau à yɛ mɔcɔ ɲau à waa jɛɔ awɔ riisi ɲɔi í jɔ à bee Jesu à ni, na mii í ce mɔcɔɛ ɲa a kù waa too dedembai bala nwa ɲa. Na mii í jɔ à ya jɛ do awɔ riisi.

6 Nɔ Jesu í jɛ ɲa í ni, inɛ ilu muafiti ɲa, hai tako Ezai í ce waliiei dee dee na iri ɲɛ waati iyi í kɔ si tiaɛ í ni,

“Ilaaɔ í ni,

Inɛ ɲau ihɛ à waa ceem bɛɛɛi do gɛɛ ɲɲu akã.

Amma idɔ ɲa í jɛim.

7 Kutɔɔ iyi à waa ceem ngbei,

Domi woodai amanɛ ɲai à waa kɔ inɛ ɲa si nɔ à waa ni woodam nii.”

8 Nɔi Jesu í sɔ ɲa má í ni, ì waa jɔ woodai Ilaaɔ ɲa nɔ ì waa too dedembai amanɛ ɲa.

9 Do ntɔ í waa kpa woodai Ilaaɔ ɲai ku ba i sãsi dedemba ɲɛ ɲa.

10 Moizi í ni, “i jirima iyeɔ baa ɲɛ ɲa”. Nɔ í ni má, “inɛ iyi wa fɔ laalɔi iyeɔ baaɛ ɲa, a kpa lafɛɛ.”

11 Amma inɛ, ì waa fɔ ide mmu. Ì waa ni inɛ á yɔkɔ ku sɔ iyeɔ baaɛ ku ni fia iyi ɲɲu á sobi ɲa do, ti Ilaaɔi. Fiaui ì waa kpe kɔɔbã ɲa.

12 Nɔ bii inɛ í dɔ̃ bɛɛbɛ, i kaa náa kpãa ku sobiò iyeò baɛ má ɲa.

13 Bɛɛbɛ, ì waa kpa ideɪ Ilaaɔ ɲa nɔ ì waa too dedemba iyi à jò ɲɛ ɲa. Nɔ ì waa ce mii laalɔ nkɔpɔ má iyi í jɔ dimi bɛɛbɛ ɲa.

Mii iyi í ya dasi inɛ riisi

(Cɔ Matie 15:10-20)

14 ɲɔi Jesu í kpe zamaau má bi tɛɛ ɲɔi í sɔ ɲa í ni, inɛ fei i sofi i gbɔ yaasei idem ɲa.

15 Nkãma kù wɛɛ iyi á lɔ do gɛlei amanɛ ku dasiɛ riisi. Amma iyi á fita hai si idɔi amanɛ, ɲɲui á dasiɛ riisi. [

16 Inɛ iyi í nɛ itfi iyi á gbɔò ide, ku gbɔ.]

17 ɲɔi Jesu í nya araɛ hai bi zamaau í koo í lɔ kpasɛ̃. Waati iyi í lɔ kpasɛ̃u ɲɔi mɔcɔɛ ɲau à beɛ yaasei mɔndaɔ.

18 ɲɔi í beɛ ɲa í ni, i kù nɛ bisi ɲai? I kù mà ɲa mii iyi á lɔ inɔi amanɛ hai waduude kaa dasiɛ riisi?

19 Kaa dasiɛ riisi, domi ije kaa lɔ si idɔi inɛ bii kù je si inɔɛ, nɔ ku yó ku bei ku fita. Jesu í fɔ bɛɛbei ku ba ku sɔ ɲa iyi ije kãma kù je ìwò.

20 Nɔ í ni má, mii iyi wa fita hai si idɔi amanɛi í ya dasiɛ riisi,

21 domi hai si idɔi amanɛi lasabu laalɔ do icu ku ko, do ile ku ce, do inɛ ku kpa,

22 do sakara, do kɔdɛɛ, do inɔ ku kã, do takii, do daa iyi í lɔ zaka, do igu, do funɛi inɛ ku nya, do faaɔ, do idɔ ku le í ya fita.

23 Mii laalɔ ɲau bɛ fei hai si idɔi amanɛi wa fita nɔ aɲai à ya dasi inɛ riisi.

Abo dimi mmu gɔ í dasi Jesu naanɛ

(Cɔ Matie 15:21-28)

24 Iyi Jesu í fə bεεbe í tā η̄oi í dasi kpāa í bə ilεkoi Tii, η̄oi í lə kpasε̄ gə. Wee kù waa bi inε gə ku mà, amma kaa yəkə ku manji.

25 Abo gə í wa bε, ama inaaboε í nε inei inəko. Iyi í gbə Jesu í to wa bε gbakā, η̄oi í naa í gule si wajue.

26 Abou í bei í je dimi mmu. À buui Fenisi si ilei Siri. N̄oi wa tə Jesu ku lelea n̄ju inei inəkou hai si amaε̄u.

27 Amma Jesu í s̄ə í ni, j̄ə amu η̄a a je a yo titā, domi kù s̄ia a gba ijei amu η̄a a na aja keeke η̄a.

28 N̄oi abou í ni, nt̄oi Lafε̄ε. Amma baa do n̄ju fei, aja keeke η̄au à ya wa abei taabu a maa je buubuui ijei amu η̄a iyi wa cuku wa.

29 N̄oi Jesu í s̄ə í ni, na ide iyi ì fəu bε, nε. Inei inəkou í fita sie mbε.

30 Iyi í nyi kpasε̄ε η̄oi í koo í ba amau wa s̄u si daayi, inei inə ikou í fita sie tā.

Jesu í jə deki gə í ba iri

31 N̄oi Jesu í dede hai ilεkoi Tii í too do Sidə, í bei í bə tenkui Galilee si ile iyi à ya kpe Ilu Mεεwa η̄au.

32 Iyi í to, η̄oi inε gə η̄a à naad deki gə wa, iyi ci ya yəkə ku fə ide s̄aa s̄aa, η̄oi à tə Jesu ku lesie awə.

33 N̄oi Jesu í bəde hee bii í j̄lò zamaau. N̄oi í dasi amaawəε si it̄ii dekiu, nə í tu antə, í j̄ə si amεε.

34 Nə í wu iju lele í j̄ile idə í fə do fee n̄ja í ni, efata, waatə, c̄i.

35 N̄oi gbakā it̄ii məkəu í c̄i nə amεε í tε, nə í sinti ku fə ide dee dee.

36 Jesu í s̄ə η̄a í ni a maà s̄ə inε gə, amma si bei wa s̄ə η̄au, bεεbe məi āηa mə à wasi ku s̄ə inε η̄a.

37 N̄oi inε η̄au à biti hee í caa à waa ni, mii iyi wa ce fei í síai. Í j̄ò baa dekī η̄a à waa gb̄o ide, inε η̄a iyi a ci ya ȳok̄o a f̄o ide wo à waa f̄o bebei.

8

Jesu í wò amanε dubu mεε (4.000)

(C̄o Matie 15:32-39)

1 Iyi í ce aj̄o minji η̄oi zamaa nla ḡo í t̄ot̄o bi t̄ε má. N̄o wee a k̄u nε mii iyi aa jε. N̄oi Jesu í kpe m̄oc̄ε η̄au í s̄o η̄a í ni,

2 araarei zamaau ih̄ε wa mum domi aj̄o m̄εeta n̄jai ih̄ε iyi à wa bi tom, n̄o s̄onda k̄ama k̄u gbe n̄ja má.

3 Bii ñ j̄ò à n̄εò ari aa koo a cuku kp̄aa, si bei idei inε ḡo η̄a í j̄i.

4 N̄oi m̄oc̄ε η̄au à beε à ni, iwoi aa ka ba p̄ε si gbabuau ih̄ε iyi aa jε a yod̄.

5 N̄oi Jesu í bee η̄a í ni, p̄ε feloi ì nε η̄a. N̄oi à ni, ara m̄εjei.

6 N̄oi Jesu í ni zamaau fei ku buba ile. N̄o í so p̄ε ara m̄εjeu í bei í saabu Ilaā, n̄o í bububue í na m̄oc̄ε η̄au a kp̄ε n̄ja. N̄oi à kp̄εa zamaau.

7 Wee à nε c̄εε keeke ḡo η̄a be má. N̄oi Jesu í saabu Ilaā má, í bei í ni a kp̄ε n̄ja, n̄o à kp̄ε n̄ja c̄εε η̄au má.

8 N̄o āja fei à jε à yo. N̄oi à naa à ko bubui p̄ε η̄a iyi í gbeu k̄o m̄εje.

9 J̄iai inε η̄au í to zakai āja dubu mεε (4.000). N̄oi Jesu í bei í j̄ò inε η̄au à nε.

10 N̄oi gbak̄ā í koo í l̄o ak̄oi inyiu do m̄oc̄ε η̄a à b̄o ikpa Daamanuta.

Farisi ɲa à bi Jesu ku ce maamaake

(Cɔ Matie 16:1-4)

¹¹ Ɗɔi Farisi gɔ ɲa à naa bi Jesu à wasi ku baa kakɔɔ ku ce. À cɔ laakaɛ, à tɔɔɛ ku ce maamaake iyi á nyisi iyi gbugbãɛ hai bi Ilaaɗi wa naa.

¹² Ɗɔi Jesu í jile idɔɛ í ni, na mii í ce inɛi nsei ɲau ihẽ à waa tɔɔm n ce maamaake. Ntɔ ntɔ, n kaa n nyisi ɲɛ maamaake kãma gɔ.

¹³ Ɗɔi í jɔ ɲa í koo í lɔ akɔu do mɔcɔɛ ɲa a kua do ice ihɔ.

Lefɛi Farisi ɲa do ti inɛi Herodu ɲa

(Cɔ Matie 16:5-12)

¹⁴ Wee mɔcɔɛ ɲau à gbeje ije ku so, pɛɛ akãi à ne si akɔu bɛ.

¹⁵ Ɗɔi Jesu í sɔ ɲa í ni, i ce laakai i nya ara ɲɛ hai bi lefɛi Farisi ɲa do ti inɛi Herodu ɲa.

¹⁶ Ɗɔi mɔcɔ ɲau à waa sɔ ɲɛ ide à waa ni, si na iyi í jɔ a kù ne ijei í jɔ wa dɔ bɛɛɛ.

¹⁷ Wee Jesu í mà iyi à waa fɔ ɲɔi í ni, na mii í ce ì fɔ ì waa ni ɲa, si na iyi í jɔ a kù ne pɛɛi. Inɛ mɔ i kù mà ɲa hee nsei? I kù gbɔ yaasei ideu ɲai? I kù ne bisi ɲai? Idɔ ɲɛ mɔ í lei?

¹⁸ Í jɔ ì ne iju ɲa mɛɛ, i ci ya ye ilu ɲai? I kù ne ití ɲa ba. I ci ya gbɔ ide ɲai? I ci ya ye gigi ɲai?

¹⁹ Waati iyi ñ kpɛa amanɛ dubu miu pɛɛ ara miuu, pɛɛ kɔlɔ feloi búbù iyi í gbeu í ce. Ɗɔi à jɛaa à ni, kɔlɔ maateejji.

²⁰ Ɗɔi Jesu í bee ɲa má í ni, si waati iyi ñ bu pɛɛ ara mɛɛjeu ñ na amanɛ dubu mɛɛ ɲau, pɛɛ bubu iyi í gbeu kɔlɔ feloi ì koo ɲa. Ɗɔi à jɛaa à ni, kɔlɔ mɛɛjei.

²¹ Ɗɔi Jesu í sɔ ɲa í ni, i kù gbɔ hee nsei ɲa?

Jesu í jɔ fɛɛju gɔ í ba iri Besaida

22 Nɔi à to ilu gɔ iyi à ya kpe Besaida, nɔ inɛ gɔ ɲa à náaa Jesu fɛɛju gɔ wa, à tɔɔɛ ku luu.

23 Nɔi í mu awɔi fɛɛjuu í bɔðɛ alalai iluu. Nɔi í daa antɔ si ijuɛ í lesiɛ awɔ í ni, ì waa ye ngɔgɔ?

24 Nɔi fɛɛjuu í cɔ ilu í ni, ò wa n ye amanɛ ɲa à waa nɛ, amma à yei bei jii ɲa.

25 Nɔi Jesu í lea awɔ si iju má. Iyi inɛɛu í cɔ ilu má nɔ í ba wee nɲu í ba iri, wa ye ilu wau wau.

26 Nɔi Jesu í ni ku nɛ kpasɛɛ, amma ku maà too do inɔ ilu má.

Piɛɛ í ni Jesu í jɛ inɛ iyi Ilaaɔ́ í cica

(Cɔ Matie 16:13-20; Luku 9:18-21)

27 Nɔi Jesu do mɔcɔɛ ɲa à nɛ ikpa ilu ɲa iyi à wa kɔkɔi Sezaree, si ilei Filipi. Nɔi si kpãau í bee mɔcɔɛ ɲa í ni, yooi inɛ ɲa à ya ni ò jɛ.

28 Nɔ à jɛaa à ni, inɛ gɔ ɲa à ya ni awɔu Zãa woo dasi inyii. Inɛ gɔ ɲa mɔ à ya ni awɔu Elii walii nɲai takoui. Inɛ gɔ ɲa mɔ à ya ni awɔu inɛ akãi walii ɲaui.

29 Nɔi Jesu í bee ɲa í ni, inɛ mɔ ni, yooi ò ni ò jɛ ɲa. Nɔi Piɛɛ í jɛaa í ni, awɔu Kirisii, inɛ iyi Ilaaɔ́ í cica.

30 Nɔi Jesu í sɔ ɲa do kugaabu í ni a maà sɔ inɛ gɔ.

Jesu wa fɔ ideɪ ikuɛ do kujɛ

(Cɔ Matie 16:21-28; Luku 9:22-27)

31 Nɔi Jesu í sinti ku sɔ mɔcɔɛ ɲau í ni nɲu Amai Amanɛ, í gbe nɲu ku ce wahala jiiida. Inɛ ngbo ɲa do inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ́ ɲa do woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲa aa kɔsi nɲu a kpa nɲu, amma nɲu á jii hai si bale sí ajɔ mɛetasia.

32 Í fɔ ideui sãa sãa, kù singaɛ. Nɔi Piɛɛ í gbãa í bɔðɛ kɔkɔɛ nɔ í ni ku maà fɔ beɛbɛ.

33 Amma Jesu í sinda í cə məcəe ɲa, nɔ́ í la si Piɛɛ í ni, sɛkɛɛ hai bi tom, Seetam, domi i kù waa ce lasabui Ilaaɗ, í gbe ti amanɛ ɲa.

34 Si anyiɛ, í kpe zamaau do məcəe ɲa, í sɔ́ ɲa í ni, inɛ iyi wa bi ku toom, ku jò idɔɔbiɛ nɔ́ ku so jii ku gaauɛ ku toom wa.

35 Nɔ́ inɛ iyi wa bi ku ba kuwɛɛ do idɔɔbiɛ, kaa baa. Amma inɛ iyi í nyɔ́ kuwɛɛɛ na irim do na laabaau jiidau, lafɛɛ á baa do ntɔ́.

36 Aranfãani yoomai amanɛ í nɛ bii í ba amanii andunya fei nɔ́ í kua kuwɛɛɛ.

37 M̀a mii í wɛɛ iyi amanɛ á kpaasiò kuwɛɛɛ.

38 Nɔ́ Jesu í ni má, inɛi nsei ɲa ilu dulum ɲai iyi a kù leekiò Ilaaɗ ɲɲu akã. Na ɲɲu, inɛ iyi wa ce anyɔ́i amu Amai Amanɛ, walakɔ́ wa ce anyɔ́i idem si waju ɲɲa, amu mɔ́ an ce anyɔ́i lafɛɛ waati iyi an nyi wa. Nɔ́ waati iyi an nyi wa an nyi wai do amboei Baam do amalekaɛ ɲa ajɔ́.

9

1 Nɔ́i Jesu í sɔ́ ɲa má í ni, ntɔ́ ntɔ́, inɛ ɲa iyi à wa ihɛ́ si nsei, gɔ́gɔ́ ɲɲa ɲa aa yɛ bommai Ilaaɗ wa naa do gbugbã a bei a ku.

Arai Jesu í daana

(Cə Matie 17:1-13; Luku 9:28-36)

2 Si anyii ajɔ́ mɛɛfa Jesu í kpe Piɛɛ do Zaaki do Zãa í nya ɲa ikã nɔ́ à koo á gũ iri kuta nla gɔ́ aɲa duusɔ́. Si bei à waa cɔ́ ɲɔ́i à ba araɛ í kpaasi.

3 Nɔ́i jaɛɛ ɲa wa daana jiiɔ́a í fũuta pai pai hee inɛ gɔ́ kù wɛɛ si andunya ihɛ́ iyi á yɔ́kɔ́ ku fɔ́ acəɛ ku fũuta bɛɛbɛ má.

4 Si anyiɛ ɲɔ́i Elii do Moizi à faata wa à waa baa ide ku fɔ́.

⁵ Nɔ Piεε í sɔ Jesu í ni, Mεεtu, á sɔa ka maa wa ihē. Jò ka ce ilei aɔ mεeta, akā titeε, akā mɔ ti Moizi, akā mɔ ti Elii.

⁶ Wa fɔ bεεbei si na iyi í jò njo í mu ηa hee í jò kù mà baa bei á ni.

⁷ Nɔi bukɔɔ gɔ í naa í bii ηa, nɔ hai si bukɔɔ à gbɔ ide ku fɔ gɔ í ni, ine ihēi í je amam, n̄ buu jiida jiida. I ya gbɔ ide ηa.

⁸ Nɔi gbakā mɔcɔε ηau à cɔ bii fei, nɔ a kù ye ine gɔ bii kù je Jesu nηu akā do aηa taka nηa.

⁹ Nɔi à waa kita wa hai iri kutau nɔ Jesu í sɔ ηa í ni a mà sɔ ine gɔ mii iyi à ye hee nηu Amai Amanε koo ku nɔ ku j̄i hai si balε má.

¹⁰ Nɔ à jirima ide iyi í sɔ ηau amma à waa bee nje ide à waa ni, yoomai í je ine ku ku nɔ ku j̄i má.

¹¹ Nɔ à bee Jesu à ni, na mii í ce woo kɔ ine ηa si wooda ηau à ni Elii á tako Kirisi ku naa.

¹² Nɔi í je nηa í ni, ntɔi Eliii á tako ku naa ku teese mii fei sãa sãa. Amma kukɔi idei Ilaaɔ í ni má, ine ηa aa kpã Amai Amanε iju jiida nɔ a dondaε, mà iboi.

¹³ Amma n̄ wa n sɔ ηe iyi Elii í naa tã, nɔ ine ηa à wahalae bei à bi, si bei kukɔi idei Ilaaɔ wa fɔ.

Jesu í faaba ama gɔ iyi í ne inei inɔko

(Cɔ Matie 17:14-21; Luku 9:37-43a)

¹⁴ Waati iyi Jesu do mɔcɔ mεeta ηau à waa to wa kɔkɔi mɔcɔ bubu ηau, nɔi à ye zamaa nla nla gɔ í kaako ηa, do woo kɔ ine ηa si wooda gɔ ηa iyi à waa ba ηa kakɔɔ ku ce.

¹⁵ Iyi ine ηau à ye Jesu gbakā à biti nɔ à sei à koo à cɔo fɔɔ.

¹⁶ Nɔi Jesu í bee mɔcɔε ηa í ni, kakɔɔi mii ì waa ce in̄èò ηa.

17 N̄ɔi si in̄ɔi zamaau in̄e akã í j̄eaa í ni, M̄eetu, ñ naae ama in̄emak̄om wa si na iyi í j̄ò í ne in̄ei in̄ok̄o iyi í j̄ò ci ya f̄o ide.

18 Waati iyi í dede sīe fei í ya kekēe il̄ei n̄o gēlēe ku ce ant̄o foko ku maa n̄o inyi n̄o ku kasãm. Wee ñ t̄o m̄oc̄e n̄a a leleaa, amma a kù ȳok̄o.

19 N̄ɔi Jesu í s̄o n̄a í ni, in̄e hai dasi naane n̄a, hee waati yoomai an maa n̄ wa in̄o n̄ne. Ma hee waati yoomai an maa n̄ temuad̄o n̄e. I naam amau wa ih̄ẽ n̄a.

20 N̄o à naae wa. Iyi amau í ye Jesu gbakã, n̄ɔi in̄ei in̄ok̄ou í yayae do gbugbã, n̄o amau í cuku il̄e wa bimbili í ce ant̄o foko si gēlēe.

21 N̄o Jesu í bee baae í ni, hai waati yoomai in̄ei in̄ok̄ou ih̄ẽ í muu. N̄ɔi baau í j̄eaa í ni, hai waati iyi í w̄ēe keekei.

22 N̄o in̄ei in̄ok̄ou í ne d̄ōn̄eei ku dasīe in̄o in̄ai walak̄o in̄o inyi ku ba ku k̄paa. Amma, bii aa ȳok̄o í ce nḡoḡo, ce araare nwa, i sobi wa.

23 N̄ɔi Jesu í s̄ō í ni, ñ ni bii an ȳok̄o w̄o. In̄e iyi í dasi naane á ȳok̄o ku ce fei nd̄ēe.

24 N̄ɔi gbakã baai amau í d̄ō anu nla ḡo í ni, ñ dasi naane. Sobim ku ba n̄ maà n̄ sika si naane ku dasim.

25 Iyi Jesu í ye ak̄p̄oi in̄e n̄au wa k̄ōsi à sei à waa naa bi ti n̄n̄u n̄ɔi í lasi in̄ei in̄ok̄ou í ni, aw̄o iyi ñ ya dasi in̄e dek̄i ku m̄onḡo ide ku f̄o, amui ñ ni, fita si amau n̄o i maà nyi wa sīe má.

26 N̄ɔi in̄ei in̄ok̄ou í d̄ō anu n̄o í yaya amau do gbugbã í bei í fita. N̄ɔi amau í kasãm hee in̄e nk̄p̄o í ni í kui.

27 Amma Jesu í mu aw̄ēe í dedēe n̄o amau í leeki.

28 Si anyīe Jesu í l̄o k̄pas̄ẽ ḡo, n̄n̄u do m̄oc̄e n̄a a n̄a duus̄o. N̄ɔi m̄oc̄e n̄au à beee à ni, na mii í ce awa a

38 Nj̄ai Zãa í s̄õ í ni, M̄eetu, à ye in̄e ḡo iyi í ya maa lele in̄ei in̄ooko ña do irīe, n̄o à k̄oa domi kù waa toōe kù j̄e in̄e nwa.

39 Amma Jesu í j̄eaa í ni, i maà k̄oa ña. In̄e ḡo kaa ȳok̄o ku ce maamaake do irim n̄o bii í tek̄e ḡbakã ku f̄o laal̄m má.

40 Do nt̄o, in̄e iyi kù j̄e mb̄ēe nwa in̄e nwai.

41 Nt̄o nt̄o, in̄e iyi í mu n̄j̄e in̄yi ku m̄o na irim, si na iyi í j̄ò ì j̄e titom ña, laf̄ēe kaa kua rib̄ae pai.

Idei dulum

(C̄o Matie 18:6-9; Luku 17:1-2)

42 Nj̄ai Jesu í s̄õ ña má í ni, in̄e iyi í dasi in̄e akãi ama keeke ña iyi à dasim naan̄eu ih̄ẽ kurara, í tia a ð̄ia laf̄ēe al̄o ḡo si k̄ȭe, n̄o a s̄os̄ie si tenku.

43 Bii í j̄e aw̄o akã̄ei wa dasīe kurara, buu. Á tia i l̄o si kuw̄ēe iyi ci ya tã do aw̄o akã̄ do iyi aa n̄e aw̄o minji fei n̄o i l̄o si in̄yai wahala si ina iyi ci ya ku. [

44 Tenḡi b̄e kokoo ku ño ara ña a kaa ku n̄o inau m̄o kaa ku.]

45 Bii í j̄e kut̄e akã̄ei wa dasīe kurara, buu. Á tia i l̄o si kuw̄ēe iyi ci ya tã do kut̄e akã̄ do iyi aa n̄e kut̄e minji fei n̄o i l̄o si in̄yai wahala. [

46 Tenḡi b̄e kokoo ku ño ara ña a kaa ku n̄o inau m̄o kaa ku.]

47 N̄o bii í j̄e iju akã̄ei wa dasīe kurara, nyaa. Á tia i l̄o si bommai Ìlaāõ do iju akã̄ do iyi aa n̄e iju minji fei n̄o i l̄o si in̄yai wahala.

48 Tenḡi b̄e kokoo ku ño ara ña a kaa ku n̄o inau m̄o kaa ku.

49 Nt̄o nt̄o si bei à ya f̄asi ña fei imu, b̄ēb̄e m̄oi in̄e fei à ye ijuukpã iyi í ye bei ina ku c̄o laakāe.

⁵⁰ Imu mii nceei, amma bii didōi imu í ku, mii aa dasi i jò ku dō má ña.

⁵¹ Ine fei í s̄ia i ye bei imu ña, i maa gbò si nje ña.

10

Jesu wa fò ide i nje ku k̄ai abo do m̄ak̄o

(Cò Matie 19:1-12; Luku 16:18)

¹ Ñai Jesu í ne hai be í bò ilei Zudee. Si anyie nò í kua í bò ikpa icei idoi Zuudē. Ñai zamaa gò í t̄t̄ò k̄ak̄e má, ñai í l̄osi ku k̄o ña si cioi ide i Ilaaō si bei í ne d̄ōneei ku ce.

² Ñai Farisi gò ña à naa bi tee ku ba a cò laakaε, nò à beee bii í je amane í ne kp̄ã ku k̄asi aboe.

³ Ñai Jesu í je ña í ni, si ideu be, wooda yoomai Moizi í k̄o ñe wo.

⁴ Ñai à ni, Moizi í ni, bii ì waa k̄asi aboe aa ceaa tiai nje ku k̄o i bei i k̄asiε.

⁵ Ñai Jesu í s̄o ña í ni, na idò ku le ñei í jò Moizi í k̄o ñe beεbe.

⁶ Amma hai sinte, waati iyi Ilaaō í taka andunya, í ce inem̄k̄oi do inaabo.

⁷ Na ñu, m̄ak̄o á jò iyeò baε nò ñu do aboe a maa wεε

⁸ nò aña minji fei a baa a je ara ak̄ã. Si beεbe a kù je aña minji má, ara ak̄ã dei à je.

⁹ Na ñu, amane ku ne ku fεεfe mii iyi Ilaaō í t̄t̄ò.

¹⁰ Iyi í f̄o beεbe í t̄a ñai à bò k̄pas̄e nò m̄oc̄e ñau à waa beee ide si ide ak̄ãu má.

¹¹ Ñai Jesu í s̄o ña í ni, inε iyi í k̄asi aboe nò í so mmue dulum nii í ce bi abo sinteu si na iyi í jò í ce sakara.

¹² Beεbe m̄oi bii inaabo í k̄o m̄ak̄e nò í so m̄ak̄o tit̄ò í ce sakarai.

*Jesu í weea ama keeke ηa**(Cɔ Matie 19:13-15; Luku 18:15-17)*

¹³ N̄ɔi inε ηa à gbã ama keeke ηa à naaa Jesu wa ku lu ηa. Amma m̄ɔcɔε ηau à waa lasi inε ηa iyi à naaɔ ηa wa.

¹⁴ Iyi Jesu í yε mii iyi à waa ceu, η̄ɔi idɔε í k̄ɔ, í s̄ɔ ηa í ni, i j̄ɔ amu ηau a naa bi tom, i maà ganji ηa. Domi Ilaaɔ́ í jε ilaalui inε ηa iyi à j̄ɔ ηa.

¹⁵ Nt̄ɔ nt̄ɔ, inε iyi kù waa s̄ūa Ilaaɔ́ iri ile bei ama keeke, Ilaaɔ́ kaa jε ilaalui laf̄εε pai.

¹⁶ N̄ɔi í so amu ηau si ikp̄aε í lesi aηa fei awɔ, n̄ɔ í wee n̄ηa.

*Idei ilu fia gɔ**(Cɔ Matie 19:16-30; Luku 18:18-30)*

¹⁷ N̄ɔi Jesu í dasi kp̄aa. Iyi wa nε, η̄ɔi inε gɔ í sei wa í naa í gule si wajuε í ni, M̄εtu, awɔ inε n̄cεε, mii an ce n baɔ kuwεε hai tã.

¹⁸ N̄ɔi Jesu í beεε í ni, na mii í ce ì waa kpem inε n̄cεε. Inε gɔ kù wεε iyi í jε n̄cεε bii kù jε Ilaaɔ́ n̄ηu akã.

¹⁹ Ì mà s̄aa s̄aa mii iyi wooda í ni. Mii iyi wooda í ni wee, maà kpa inε, maà ce sakara, maà ce ile, maà jεa inε gɔ s̄εɛda ibo, maà takii inε gɔ, jirima iyeɔ̀ baεε.

²⁰ N̄ɔ in̄ε̄ε̄u í ni, M̄εtu, ñ wa n jirima iyi be fei tã hai keekem.

²¹ N̄ɔi Jesu í cɔ in̄ε̄ε̄u do kubi n̄ɔ í ni, í gbεε mii akã. Koo i ta mii iyi ì nε fei n̄ɔ i kp̄εa ilu are ηa fia. Bii ì ce b̄ε̄b̄ε aa ba amani jiida lelei Aɔ́. Si anyiε n̄ɔ i naa i toom.

²² Ide iyi Jesu í f̄ɔu kù d̄ɔa in̄ε̄ε̄u si. N̄ɔ si bei í jε ilu amani nla nla η̄ɔi í sinda wa nε do in̄ɔ ku f̄ɔ.

²³ N̄ɔi Jesu í cɔ inε ηa iyi à kaakoεu n̄ɔ í s̄ɔ m̄ɔcɔε ηa í ni, á gaabu hee ku caa ilu fia ku j̄esi Ilaaɔ́ ku jε ilaalue.

24 N̄ɔi m̄ɔcɔ ηau à biti do ide iyi Jesu í f̄ɔu. N̄ɔ Jesu í ni má, kpaasim̄ ηa, á gaabu hee ku caa in̄e ku j̄esi Ilaaḏ ku j̄e ilaalūe.

25 Í faalaa kpookpo ku l̄ɔ si iwoi ab̄ee do iyi ilu amani á j̄esi Ilaaḏ ku j̄e ilaalūe.

26 N̄ɔi m̄ɔcɔe ηau à biti hee í caa n̄ɔ à bee n̄je à waa ni, bii b̄eebei n̄ɔ yooi á ba faaba.

27 N̄ɔi Jesu í c̄ɔ ηa tii, n̄ɔ í ni, bi aman̄e ηai kaa ce, amma bi Ilaaḏ á ce, domi Ilaaḏ ci ya m̄ɔnḡɔ nḡɔḡɔ.

28 N̄ɔi Pīee í s̄ɔ̄ í ni, wee, à j̄ɔ̄ mii fei t̄ã à waa toōe.

29 N̄ɔi Jesu í ni, nt̄ɔ nt̄ɔ, in̄e iyi í j̄ɔ̄ kpas̄ee wa, walak̄ɔ igb̄ae ηa walak̄ɔ if̄ɔe ηa walak̄ɔ wec̄ie ηa, walak̄ɔ iyeḏ bāae, walak̄ɔ amāe ηa, walak̄ɔ ikōe ηa na irim do na laabaau jiidau,

30 baa hai si andunyau ih̄e á ba mii ηau b̄e fei ik̄ɔ c̄iɔ. Á ba kpas̄e ηa, do igb̄ã do if̄ɔ ηa do wec̄i ηa, do iye ηa, do amu ηa, do ikō ηa, n̄ɔ si ant̄ae á ba wahala m̄ɔ má. N̄ɔ ala á ba kuw̄ee iyi ci ya t̄ã.

31 Amma in̄e ηa iyi à j̄e in̄ei waju ηa si n̄sei, nk̄p̄ɔ n̄ηa á na ku j̄e in̄ei anyi ηa n̄ɔ in̄ei anyi ηa m̄ɔ aa na a j̄e in̄ei waju ηa.

Jesu wa f̄ɔ ide ikūe do kuj̄e is̄e gb̄eetasia

(C̄ɔ Matie 20:17-19; Luku 18:31-34)

32 N̄ɔ Jesu do m̄ɔcɔe ηa à dasi kp̄ãa má, n̄ηu tak̄ae wa cua n̄ηa. À waa b̄ɔ Zeruzal̄emu. N̄ɔi n̄j̄o í mu m̄ɔcɔe ηau n̄ɔ in̄e mmu ηa iyi à waa toō anyi n̄ηau, zigi n̄ηa í da. N̄ɔi Jesu í nya m̄ɔcɔ maateeji ηau ik̄ã í l̄ɔsi ku s̄ɔ̄ ηa mii iyi á na ku ba n̄ηu.

33 Í ni, wee à waa b̄ɔ Zeruzal̄emu. Bei aa mu amu Am̄ai Aman̄e a dasim̄ aw̄ɔi in̄e nḡboi woo weei Ilaaḏ ηa do woo k̄ɔ in̄e ηa si wooda ηa. Aa ye taalem a ni a kpam. Si anyie n̄ɔ a dasim̄ si aw̄ɔi dimi mmu ηa,

³⁴ aa yaakom nɔ a tusim antɔ, aa tɛɛm kpɔtɔ, nɔ a kpam. Nɔ si ajɔ mɛɛtasia an ji má hai si balɛ.

*Kutɔɔi Zaaki do Zãa
(Cɔ Matie 20:20-28)*

³⁵ Nɔi Zaaki do Zãa, amai Zebedee ɲa, à bɔ bi Jesu à sɔɔ à ni, Mɛɛtu, à waa bi i ce nwa mii iyi à waa tɔɔɛ.

³⁶ Nɔ í bee ɲa í ni, mii ì bi n ce nɲɛ ɲa.

³⁷ Nɔi à jɛaa à ni, waati iyi aa na i je bomma do amboe, jɔ ka buba inɛ akã awɔ nɲɛɛ, inɛ akã mɔ awɔ cangaɛ.

³⁸ Nɔ Jesu í ni, i kù mà mii iyi ì waa tɔɔm ɲa mɔm. Aa yɔkɔ i temuadò ijuukpã iyi an ye ɲa? Zaka bei inɛ ɲa aa kpãm iju á caa. Aa jesi aa ce nɲɛ dimie ɲa?

³⁹ Nɔ à ni aɲa aa yɔkɔ. Nɔ í sɔ ɲa má í ni, ntɔi, aa ye ijuukpã iyi an ye ɲa. Zaka bei inɛ ɲa aa kpãm iju, bɛɛbei aa cea inɛ mɔ.

⁴⁰ Amma kù je amui an cica inɛ ɲa iyi aa buba canga do nɲɛm. Bi ku bubau bɛ, inɛ ɲa iyi à cea sɔɔluɛ, aɲai aa buba si.

⁴¹ Nɔi mɔcɔ mɛɛwa ɲau à gbɔ ideu nɔ idɔ ɲɲa í kɔɔ Zaaki do Zãa.

⁴² Nɔi Jesu í kpe ɲa í ni, inɛ mɔ ì mà ɲa si andunyau ihɛ ilaalu ɲa à ya maa taa inɛ ɲɲa ɲa gbugbãi. Nɔ inɛ ngbo ɲa mɔ a maa nyisi yiiko ɲɲa.

⁴³ Amma bi tu ɲɛ kaa ce bɛɛbɛ. Inɛ nɲɛ iyi wa bi nɲu ku je inɛ ngbo, nɲui á je woo ce nɲɛ ice.

⁴⁴ Bɛɛbɛ mɔi inɛ iyi wa bi nɲu ku je woo cua nɲɛ, nɲui á je arui inɛ fei.

⁴⁵ Bɛɛbɛ mɔi baa amu Amai Amanɛ n kù naa inɛ ɲa a ceem ice, amma amui an ce nɲa ice, nɔ n na kuwɛɛm n yaɔ inɛ nkpɔ hai si dulum.

*Jesu í jò fɛɛju gɔ iyi à ya kpe Baatimee í ye ilu
(Cɔ Matie 20:29-34; Luku 18:35-43)*

⁴⁶ Si isɛɛɛɛu Jesu do mɔcɔɛ ɲa à to Zeriko nɔ à waa fita hai bɛ. Waati iyi à waa fitau zamaa nla gɔ wa too ɲa. Wee fɛɛju woo bara gɔ iyi à ya kpe Baatimee, amai Timee, wa buba itĩ kpãa wa bara.

⁴⁷ Iyi í gbɔ à ni Jesu inɛi Nazaretĩui wa lɔ, ɲɔi í wasi ku dɔ anu wa ni, Jesu, tɔkui Davidi, ce araarem.

⁴⁸ Nɔ inɛ nkpɔ wa la siɛ à waa ni ku koko. Amma bɛi à waa ni ku cokou, bɛɛbɛ mɔi í ya dɔ anu hee lele ku maa ni, tɔkui Davidi, ce araarem.

⁴⁹ ɲɔi Jesu í leekĩ í ni a kpoɔ wa. Nɔ à kpe fɛɛjuu wa à sɔɔ à ni, maà jò inɛ ku fɔ, dede wa. Jesu wa kpeɛ.

⁵⁰ ɲɔi fɛɛjuu í nyɔ kumboɔɛ í dede gbakã í koo bi Jesu.

⁵¹ Nɔ Jesu í beɛɛ í ni, mii ì bi n ceeɛ. ɲɔi fɛɛjuu í jɛaa í ni, Mɛɛtu, ñ bi n ye ilui.

⁵² Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, koo. Naanɛɛ í faabaɛ.

ɲɔi gbakã í yɔkɔ í ye ilu, nɔ í too Jesu si isɛɛɛɛu.

11

Jesu wa lɔ inɔ ilu Zeruzalɛmu

(Cɔ Matie 21:1-11; Luku 19:28-40; Zãa 12:12-19)

¹ Jesu do mɔcɔɛ ɲa à maai Zeruzalɛmu wa. À wa tengii Betifaze do Betani, nɔ à to Geetei Olivie ɲau. ɲɔi Jesu í bɛ mɔcɔ minjie gɔ ɲa,

² í sɔ ɲa í ni, i bɔ ilu iyi í wa waju ɲɲɛu bɛ. Bii ì lɔ iluu gbakã ɲa aa ye ama gbankɛɛ gɔ wa so bɛ iyi inɛ gɔ kù gũu titã. I fũu nɔ i naam wa ihẽ ɲa.

³ Bii inɛ gɔ í bee ɲɛ í ni, na mii í ce ì waa fũu ɲa, i ni Lafɛɛi í nɛ bukaataɛ nɔ á sindo wa ihẽ nsei.

⁴ Iyi Jesu í fə beεbe í tã ηəi ine ηau à koo. Nə à ba ama gbankελεu wa so si andei ile gə ití kpāa, ηəi à fūu wa.

⁵ Nə si inəi ine ηa iyi à wa beu ine gə ηa à bee ηa à ni, mii ì waa ce be ηa. Beirei í ce ì waa fū ama gbankελεu ηa.

⁶ Nəi à je nηa si bei Jesu í fəu wo. Nə ine ηau à jè à neò.

⁷ Nəi à naaa Jesu ama gbankελεu wa. Nə à té si ibə nηa ηa Jesu í bei í gū antae í buba si.

⁸ Nəi ine nkpə gə ηa à te jaae nηa ηa si kpāa, ine gə ηa mə à da wua ηa wa hai iko ηa à waa təə si kpāau.

⁹ Ine ηa iyi à waa cua Jesu do ine ηa iyi à waa tooε fei à wasi ku dǎ anu à waa ni, à waa saabuε. Aǎ Lafεε ku weeε, awə iyi ì waa naa do irie*.

¹⁰ Ilaaǎ ku weea bomma iyi wa naa. Ku weea bommai Davidi, bala nwa. Ka saabu Ilaaǎ hee lele.

¹¹ Nəi Jesu í to Zeruzalemu, í koo í lə bantumai kpasēi Ilaaǎ. Nəi í cə mii fei í kaakoε. Iyi í ye idū wa dū ηəi í bə Betani do məcə maateeji ηau.

Jesu í ceekpe j̄i ndii figi

(Cə Matie 21:18-19)

¹² Iju kumáε Jesu do məcəε ηa à waa ne hai Betani ku ba a bə Zeruzalemu má. Nəi ari wa kpa Jesu.

¹³ Nə í hǎnne j̄i ndii figi gə do wuaε ηa. Nəi wa bə ku cə mà á ba sie iso. Amma iyi í to kəkəε í ba wee wua ηai fei domi kù je waatii kusoi figi.

¹⁴ Nəi í sǎ j̄i nəu í ni, ine gə kaa je isoε má ajə kǎma.

Nə məcəε ηau à gbə ideu.

* **11:9 à waa saabuε** do feei gereki hozanai à ya ni.

Jesu í wa bantumai kpasëi Ilaaã

(Cɔ Matie 21:12-17; Luku 19:45-48; Zãa 2:13-22)

15 Waati iyi à to Zeruzalemu Jesu í bɔ bantumai kpasëi Ilaaã. Nɔ í lɔsi ku lele woo ta iwò ña do woo ra iwo ña iyi à wa bε. Í fuka fuka taabui woo kpaasi fia ña do kitãi woo ta ankasiidi ña.

16 Kù jε inε kãma ku so aso gɔ si inɔ bantumai kpasëi Ilaaã bε.

17 Nɔi í sinti ku kɔ inε ñau si cio í ni, à kɔɔ à ni, Ilaaã í ni ilei nɔu ile bi ku tɔɔi inε feii á jε. Amma inε wee ì coo bi ku tɔtɔi ile ña.

18 Iyi inε ngboi woo weei Ilaaã ña do woo kɔ inε ña si wooda ñau à gbɔ ideu bε, ñɔi à waa dε kpãa iyi aa kpaò Jesu, domi à waa ce njoe si na iyi í jè zamaau fei í biti do saabui cioε.

19 Iyi alε í lε ñɔi Jesu do mɔcɔε ña à fita hai inɔ iluu.

Idei Jesu do j̄i ngbε

(Cɔ Matie 21:20-22)

20 Nɔi à waa lɔ daakɔ, nɔ à yε j̄i ndii figiu í gbε hee do icãε ña fei.

21 Wee Piεε wa ye gigii mii ña iyi í tako í ceu, ñɔi í sɔ Jesu í ni, Mεεtu, cɔ j̄i iyi ì ceekpeu í gbε.

22 Nɔi Jesu í sɔ mɔcɔε ña í ni, i dasi Ilaaã naanε ña.

23 Ntɔ ntɔ, bii inε gɔ í sɔ iri kutau ihẽ í ni, dede hai bε i koo i dasi tenku nɔ kù waa sika sika si idɔε, bii í dasi naanε, bεεbε moi á ce.

24 Na iyi ihẽi ñ wa n sɔ ñε, mii iyi ì waa tɔɔ si kutɔɔ nɔ ñε fei, i dasi naanε iyi ì baa tã ña nɔ bεεbε moi á ce nɔ ñε.

25 Waati iyi ì dede ì leekí ì waa bi i ce kutɔɔ ña, bii ì nε ide gɔ do inε gɔ ña i kpa idei kurara iyi í wa si

gãmei inɛ̀ò ɲa titã ku ba Baa nɲɛ mɔ iyi í wa lele ku kpa ideɪ dulum du ɲɛ. [

²⁶ Amma bii inɛ taka nɲɛ i kù waa kpa ideɪ kurara iyi inɛ ɲa à ce nɲɛ, Baa nɲɛ mɔ iyi í wa lele kaa kpe ideɪ kurara nɲɛ.]

Hai iwoi yiikoi Jesu wa naa

(Cɔ Matie 21:23-27; Luku 20:1-8)

²⁷ Nɲi à nyi à bɔ Zeruzalɛmu má. Iyi Jesu wa dabii si bantumai kpasɛi Ilaaɔ ɲi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ɲau do woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲau do inɛ ngbo ɲau à naa bi tɛɛ,

²⁸ à beɛɛ à ni, mii ɲa iyi ì waa ceu ihɛ, yooi í naɛ kpãa iyi ì waa cooð. Do yiikoi yooi ì waa cooð.

²⁹ Nɲi Jesu í jɛ nɲa í ni, amu mɔ an bee ɲɛ ide gɔ. Bii ì yɔkɔ ì jɛɛm ɲa, an sɔ ɲɛ inɛ iyi í nam yiiko ñ wa n ceò mii ɲau ihɛ.

³⁰ Hai iwoi Zãa í ba yiiko iyi í dasiò inɛ ɲa inyi. Hai bi Ilaaɔ de, ma hai bi amanɛ ɲa. I jɛɛm ɲa.

³¹ Nɔ à busi nɲɛ à waa ni, beirei aa ka jɛaa. Nsei nɔɔ, bii à jɛaa à ni hai bi Ilaaɔi, á bee wa beirei í ce a kù dasi Zãa naanɛ.

³² Bii à nɔ à ni hai bi amanɛ ɲai, to. Wee à fɔ beɛbeɪ si na iyi í jò à waa ce nɲoi zamaau, domi zamaau fei í jesi iyi Zãa waliii kam kam.

³³ Nɲi í jò à jɛa Jesu à ni, a kù mà. Nɔ Jesu mɔ í sɔ ɲa í ni, to, debeɪ amu mɔ, n kaa n sɔ ɲɛ yiikoi inɛ iyi ñ wa n ceò mii ɲau ihɛ.

12

Mɔndai gaanhɔma laalɔ ɲa

(Cɔ Matie 21:33-46; Luku 20:9-19)

¹ Si anyii n̄ɲu, Jesu í l̄osi ku s̄ɔ ɲa ide do m̄ɔnda. Í ni, ine ɔ̄ í ce íkoε, í l̄o si j̄ii ndii rez̄εε ɲa n̄o í ce kaa í kaakoεð. N̄o í ce bi ku f̄ɔ inyii isoε. N̄o í c̄a tafa bii ku degbe ikou. N̄ɔi í so gaan̄ɔma ɲa í dasi ɲa si ikou a maa logooε, í bei í b̄o ilu koo kpe be.

² Waati iyi j̄ii n̄ɔu í so í to ku ka ɲɔi í be woo ce ice ɔ̄ bi gaan̄ɔma ɲau koo gba iyi í je ti n̄ɲu wa.

³ N̄ɔi à muu à c̄aa n̄o à leleε í ne aw̄o ngbe.

⁴ N̄o ilu ikou í be woo ce ice mmu má bi tu ɲa. N̄ɔi à bu n̄ɲu m̄o n̄o à c̄aa si iriε.

⁵ N̄o í be amanε meetasia n̄o à c̄aa à kpa. Beεbei à cea ine n̄kp̄o má. À c̄a ine ɔ̄ ɲa n̄o à kpa ine ɔ̄ ɲa m̄o.

⁶ N̄sei í gbe ama ab̄ii ilu il̄eu iyi í bi jiida jiida. N̄ɲui í be do ank̄anyi í ni, aa jirima amam.

⁷ Amma waati iyi amaεu wa to, woo ce ice ɲau à f̄o aɲa duus̄ɔ à waa ni, i c̄o ine iyi á na ku je tubuu. Ka kpa n̄o tubuu ku baa ku je tu wa.

⁸ N̄ɔi à muu à kpa n̄o à soo à koo à nȳɔ do alalai kaau.

⁹ N̄ɔi Jesu í ni, to, bebei beirei ilu ikou takae á ce ɲa. Á koo ku kpa ɲai n̄o ku de ine mmu ɲa ku dasi ɲa ikou.

¹⁰ To, i k̄u cio kuk̄ɔi idei Ilaāɔu ɲa tengi bii í ni, Kuta iyi woo ma ɲa à k̄osiu N̄ɲui í baa í je kuta sintei icui ileu.

¹¹ Āɔ Laf̄εi í coo, n̄o í mu wa biti.

¹² Iyi Jesu í f̄o beεbe í t̄a ɲɔi ine ngboi Zuifu ɲau à waa de Jesu ku mu, domi à m̄a na irii aɲai í kpa m̄ɔndau. Amma si bei à waa ce n̄ɔi zamaau, ɲɔi í j̄ò à j̄ò à ne.

Fiai lempoo ku s̄a

(C̄o Matie 22:15-22; Luku 20:20-26)

13 Nɔi inɛ ngboi Zuifu ηau à bɛ Farisi gɔ ηa do inɛi Herodu gɔ ηa bi Jesu a koo a lea taai ide.

14 Iyi à to bi tɛɛ nɔ à sɔɔ à ni, Mɛɛtu, à mà iyi ì ya fɔ ntɔ. Bɛɛbɛ mɔi ì kù waa ce nɔi inɛ gɔ, domi ì ci ya cɔ ijui amanɛ ηa, amma ì waa kɔ inɛ ηa si idei Ilaaɔ do ntɔ. Í sɪa ka sãa ilaalu Sezaa fiaɪ lɛmpoo? Mà ka maà sãa.

15 Amma Jesu í mà muafiti nηa, nɔ í ni, beirei í ce ì waa leem taai ide ηa. I naam kɛkɛɛ akã wa n cɔ ηa.

16 Nɔi à naa akã wa. Nɔ Jesu í bee ηa í ni, fotooi yooi í wa si kɛkɛɛu ihɛ nɔ irii yooi à kɔ si. Nɔi à jɛaa à ni, ti Sezaai.

17 Nɔi Jesu í sɔ ηa í ni, to, i sãa Sezaa iyi í jɛ tɛɛ ηa. Nɔ i sãa Ilaaɔ mɔ iyi í jɛ tɛɛ ηa. Nɔi inɛ ηa à bitɪ ntɔ do yaase bei í fɔɔ ide.

Idei kujɪi iku ηa

(Cɔ Matie 22:23-33; Luku 20:27-40)

18 Nɔi Sadusi gɔ ηa à naa bi Jesu. Aηai à ya maa ni iku ηa a kaa jɪ. Iyi à to wa bi Jesu ηɔi à beɛɛ à ni,

19 Mɛɛtu, tako wo Moizi í kò nwa í ni, bii inɛ gɔ í ku í jò aboɛ, nɔ nηu do aboɛu a kù nɛ ama, ifɔɛ ku so jaaɔu ku ba ku bía igbãɛ ama.

20 Wee, inɛ mɛɛjɛ gɔ ηa à wɛɛ iyi à jɛ amai baa akã. Igbã nηa í so abo nɔ í ku, nηu do aboɛ a kù nɛ ama.

21 Nɔi inɛ minjisiau í so jaaɔu nɔ nηu mɔ í ku, kù ba ama. Nɔi inɛ mɛɛtasiau mɔ í ce bɛɛbɛ má.

22 Nɔ aηa mɛɛjɛ iyi à so abou fei à kú, baa inɛ akã nηa kù ba ama. Si anyi nηa, ηɔi abou mɔ í na í ku.

23 To, ajɔ iyi iku ηa aa na a jɪ, aboi yoo nηai á jɛ, si bei aηa mɛɛjɛu fei à soo aboi.

24 Nɔi Jesu í jε nηa í ni, ì waa rara ηai si na iyi í jò ì kù mà gbugbái Ilaaɔ ηa hee ma jε mii iyi kukai ideε wa fɔ.

25 Ntɔ ntɔ, si waati iyi iku ηa aa na a jì, waati beεbe inεmākɔ do inaabo ηa a kaa so nje má, amma aa yei bei amaleka ηa.

26 Iyi í jε ti idei kujii iku ηa, Moizi í kɔ si tiaε tengi bii wa fɔ idei ama jìi nɔu. Tengi bei Ilaaɔ í sɔɔ ide gɔ. Í ni nηu Aɔ Lafɛei Aburahamui, do ti Izaaki, do ti Zakɔbu. I kù cio ideu be ηa?

27 Bii Ilaaɔ í ni nηu í jε Lafɛei inε gɔ ηa iyi à kú, iyi be wa nyisi iyi inε ηau à wεε baa bii à ku. Ntɔ ntɔ, Ilaaɔ kù jε Lafɛei iku ηa, Lafɛei inε ηa iyi à wεei. Debei ì kù ye iyi ì wa si kurara nla nla ηa?

Wooda iyi í re

(Cɔ Matie 22:34-40; Luku 10:25-28)

28 Nɔi inε akai woo kɔ inε ηa si wooda ηau í gbɔ à waa ce kakɔu. Í ye iyi Jesu í jεa Sadusi ηau í ce nceε. Nɔi í bɔ bi Jesu í beεε í ni, si wooda ηau fei yoomai í re.

29 Nɔi Jesu í jεaa í ni, wooda iyi í reu wee. I de iti ì gbɔ, inε inei Izireli ηa. Ilaaɔ Lafɛε nwa, nηu akai í jε Lafɛε.

30 Bi Aɔ Lafɛεε do idɔε fei, do lasabuε fei, do gbugbãε fei.

31 Minjisiau wee. Bi inε mmu ηa bei ì bi araε. Wooda gɔ kù wεε iyi í re beεbe má.

32 Nɔi woo kɔ inε ηa si woodau í sɔ Jesu í ni, í sɔa Mεetu. Ide iyi ì fɔu ntɔi. Ilaaɔ akai í wεε, nɔ Lafɛε gɔ kù wεε má bii kù jε nηu akãu.

33 Amanε ku bi Ilaaɔ do idɔε fei, do lasabuε fei, do gbugbãε fei, nɔ ku bi inε ηa bei í bi araε, inε nηu bei

í s̄la í re kuwee iyi à ya jo si ina fei s̄a s̄a do kuwee
 ɲa iyi à gbe fei.

³⁴ Iyi Jesu í ye í je do lasabu jiida, ɲoi í s̄o í ni, í gbe
 keeke i jesi Ilaaḍ ku je ilaaluε.

Si anyii ɲɲu, ine k̄ama kù je ku bee Jesu ide gɔ má.

Davidi do ine iyi Ilaaḍ í cica

(Cɔ Matie 22:41-46; Luku 20:41-44)

³⁵ Si anyii ɲɲu, Jesu í wasi ku k̄a ine ɲa si cio ino
 bantumai kpas̄ei Ilaaḍ no í bee ɲa í ni, beirei í ce woo
 k̄o ine ɲa si wooda ɲau à ni ine iyi Ilaaḍ í cicau t̄okui
 ilaalu Davidii.

³⁶ Davidi takae í f̄o do gbugb̄ai Hundei Ilaaḍ í ni,
 Aḍ Laf̄εε í s̄o Laf̄εem í ni,
 Buba si awo ɲjem,
 Hee n ce mbεεε ɲa bi ku lesi isεε.

³⁷ No Jesu í ni má, to, bii Davidi takae wa kpoo Laf̄εε,
 beirei á ce ku je t̄okue má.

I mu ara ɲɲe do woo k̄o ine ɲa si wooda ɲa

(Cɔ Matie 23:1-36; Luku 20:45-47)

No zamaa nkpo gɔ wa gb̄o idei Jesu do ino did̄o.

³⁸ Wa s̄o ɲa si cioεu wa ni, i mu ara ɲɲe do woo
 k̄o ine ɲa si wooda ɲau, aɲa iyi à ya bi a maa dabii
 do jaba ɲau no à bi ine ɲa a ya ce aɲa f̄o do jirima si
 bantumama.

³⁹ À ci ya bi kaa kit̄ai ine ngbo ɲa ile bi ku ce
 kut̄oḍo, do inya sinte bi ku ce jingau ɲa.

⁴⁰ À ya takii jaaḍ ɲa a gba mii ndu ɲa ɲa fei, no à
 ya maa ce kut̄oḍo sis̄o ku ba a ye ɲa ɲɲu ak̄a. Na ɲoi í
 j̄o ijuukp̄a ɲa á la ku caa.

Idei fia iyi abo jaaḍ gɔ í dasi

(Cɔ Luku 21:1-4)

41 N̄oi Jesu í koo í buba k̄ok̄oi k̄pakoi k̄l̄etiu wa c̄o bei in̄e ña à waa dasi fia. Ilu fia ḡo ña à dasi fia nk̄p̄o.

42 N̄oi jaaḍ ilu are ḡo m̄o í naa, ñoi í dasi k̄pekele keeke minji ḡo ña iyi k̄u re baa dala.

43 N̄oi Jesu í k̄pe m̄oc̄e ñau í s̄o ña í ni, nt̄o nt̄o, jaaḍ ilu areu í dasi fia si k̄pakoi k̄l̄etiu ih̄e í re in̄e fei,

44 domi aña fei, iyi í lesi antai fia ñña ñai à dasi, amma abou baa do iyi í je ilu are, í dasii andi iyi í ne fei, nk̄ama k̄u ḡbea iyi á maa w̄eḍo má.

13

Jesu wa f̄o ideí k̄pas̄ei Ilaaḍ ku l̄ege

(C̄o Matie 24:1-2; Luku 21:5-6)

1 N̄oi Jesu wa fita wa hai bantumai k̄pas̄ei Ilaaḍ n̄o m̄oc̄o ak̄ãe ḡo í ni, M̄eetu, c̄o bei k̄pas̄ei Ilaaḍu ih̄e í la n̄o à maa d̄o kuta kus̄ia ña.

2 N̄oi Jesu í ni, ì waa ye ile nla ñau ih̄e? Kuta baa ak̄ã kaa na ku maa lesi nje be má, aa kekele mbe fei.

Wahala iyi á naa si waatii ank̄anyi

(C̄o Matie 24:3-14; Luku 21:7-19)

3 N̄oi Jesu í koo í buba si iri kutai Olivieu wa c̄o ikpa k̄pas̄ei Ilaaḍ. N̄oi Piee do Zaaki do Z̄aa do Anderee à wa bi Jesu aña ñña. N̄oi à beee à ni,

4 s̄o wa waati iyi mii n̄ou be á ce. Nyinda yoomai aa ka ye ka ba ka mà iyi waatiu í to.

5 N̄oi Jesu í je ñña í ni, i ce laakai ña in̄e ḡo ku maà na ku d̄i iju ññe,

6 domi in̄e ña iyi aa na a maa naa ak̄ã ak̄ã a maa ni añaì à je in̄e iyi Ilaaḍ í cicau aa k̄p̄o. Aa d̄i iju in̄e nk̄p̄o.

7 Bii ì ḡb̄o ibai iḡũ am̄ee am̄ee ña do baauí iḡũ ña hee j̄iij̄i í maà j̄ò id̄o ññe ku dede, domi í ḡbe mii ñau

bε fei ku cei. Amma kù nò kù jε waatii ankãanyiu bε titã.

⁸ Dimi gɔ ɲa aa ya na a maa ja do dimi mmu ɲa, nò ilaalu gɔ ɲa mɔ aa maa ja do ilaalu mmu ɲa. Nò ilɛ á yaya si ilu gɔ ɲa, nò ari á ce. Nɲu bε á yɛi bɛi ara kuro sintei bãasí ku bɛi ku bí.

⁹ Amma inɛ taka nɲɛ i ce laakai. Aa na a mu ɲɛ a koo a na woo kiiti ɲa, nò a tɛ nɲɛ kpɔtɔɔ ile bi kutɔtɔɔ ɲa. Nò aa bɔð ɲɛ bi ilaalu ɲa do bí ilu ilɛ ɲa na irim ku ba i jε nɲa sɛɛda ɲa.

¹⁰ Amma í gbe a waazoa inɛ ɲa laabaau jiidai Ilaaɔ si dimi fei waatii ankãanyiu ku bɛi ku to wa.

¹¹ Waati iyi à mu ɲɛ à waa bɔ ku na woo ce kiiti ɲau, i maà ti i biti do ide iyi aa fɔ ɲa, amma bii awaatiu í to i fɔ ide iyi í naa nɲɛ si idɔ. Nò ide ɲa iyi aa fɔ ɲa kaa jε ide nɲɛ, Hundɛi Ilaaɔi á fɔɔ.

¹² Inɛ gɔ ɲa aa zamba ifɔ nɲa ɲa walakɔ igbã nɲa ɲa ku ba a kpa ɲa. Bɛɛbɛ mɔi baa ɲa aa maa cea ama nɲa ɲa. Amu ɲa mɔ aa dede si baa nɲa ɲa ku ba a kpa ɲa.

¹³ Inɛ fei á cé ɲɛi na irim. Amma inɛ iyi í temua hee kɔɔ á ba faaba.

Faajii ide laalɔ iyi í ya bɛjɛ mii ɲa

(Cɔ Matie 24:15-28; Luku 21:20-24)

¹⁴ Nò Jesu í ni má, aa yɛ mii laalɔ iyi wa bɛjɛ mii ɲa tengi bii kù jɔ ku wa ɲa. Inɛ iyi wa cio idei mii laalɔu ku ce laakai ku gbɔɔ sãa sãa. Waati bɛɛbɛ inɛ ɲa iyi à wa ilɛi Zudee a sa a bɔ iri kuta ɲau.

¹⁵ Nò inɛ iyi í wa antai ile sikifa, bii í kita ilɛ ku ba ku sa ku maà bɔ ngɔgɔ ku so inɔ ilɛɛ.

¹⁶ Nò inɛ mɔ iyi í wa iko ku maà nyi kpasɛ koo so kumbooɛ má.

17 Waatii beεbe wahalai bāasī ηa do ayawo ηa á caa məm.

18 I ce kutəə ηa ku ba ide sāmiu be ku maà je si sukui tütü.

19 Ntə ntə, ajə nηu wahala nla nlai á naa iyi a kù ye dimie hai sinte waati iyi llaađ í taka andunya hee ku baa nsei. Nə a kaa ka ye dimie má hee do ajə fei.

20 Nə bii Ađ Lafēe kù jile si nηu ku kaye kukpəi ajəu wo inε gə kaa wεε má. Amma í kayee na irii inε ηa iyi í cicau.

21 Waati beεbe bii inε gə í sđ ηe í ni, i cə, inε iyi llaađ í cicau í wa ihē, walakə inε mmu gə ku ni í wa ihō, i maà dasi lafēe naane.

22 Inε gə ηa aa na a naa akā akā a maa ni aηai à je inε iyi llaađ í cicau walakə a ni aηai à je walii ηa amma iboi. Aa maa ce dobu dobu do maamaake ηa ku ba a đi hee do ijui inε ηa iyi llaađ í cicau bii aa yəkə.

23 To, inε, i máa ce laakai ηa. Na ηəi í ce n wa n sđ ηe fei ndεε do njuma.

Kunaai Amai Amanε

(Cə Matie 24:29-31; Luku 21:25-28)

24 Amma si ajə nηu si anyii wahalau, inunu á kuku inya, cukpa mə kaa má inya má,

25 andaiya ηa aa cuku wa hai lele, nə gbugbāi lele ηa a yaya.

26 Waati beεbe inε ηa aa ye amu Amai Amanε, n wa n naa si kudüi iji do gbugbā nla gə do amboe.

27 Si anyii nηu, an be amaleka ηa wa si andunya gonta mεεu. Aηai aa bə bii fei a tətəə inε ηa iyi n cicau. Aa tətəə ηa si andunyau fei.

Yaase iyi jti ndii figi wa nyisi

(Cə Matie 24:32-35; Luku 21:29-33)

28 Jesu í ni, i cɔ mii iyi j̄i ndii figi wa kɔ ηε si ηa. Bii ì na ì ye amaawɔε ηa à sinti ku wu wua kpɔtɔɔ ì ya mà iyi atε í maai wa mbε.

29 Bεεβε mɔi, bii ì ye mii ηau bε fei wa ce, i mà ηa iyi kubaai amu Amai Amanε kaa kpe má, ajɔu í maai wa mɔm.

30 Ntɔ ntɔ, ñ wa n sɔ ηei, kù jε inei nsei ηa feii aa ku ideu ku bei ku ce.

31 Lele do ilε fei á na ku tā, amma idem ηa kaa tā pai.

*Ilaaɔ nηu akāi í mà ajɔ iyi mii ηau á ce
(Cɔ Matie 24:36-44)*

32 Jesu í sɔ ηa má í ni, inε kāma kù mà waatiu hee ma jε ajɔ iyi mii ηau á ce, baa amaleka ηa iyi à wa lele, baa amu Amau, í gbe Ilaaɔ Baaba nηu akā.

33 I ce laakai ηa, i ya maa cɔ kpāa nɔ i ya ce kutɔɔ ηa si na iyi í j̄ò i kù mà waati iyi ajɔu á to wa ηa.

34 Á yei bei inε iyi wa bɔ ilu nɔ í j̄ɔa woo ce icεε ηa kpas̄εε í na inε fei icεε, nɔ í sɔ woo degbe andε koofau ku maa cɔ kpas̄εu.

35 Si na iyi í j̄ò i kù mà ηa ma alei ilu kpas̄εu á na ku to wa walakɔ idũ laja, walakɔ waatii kukɔi jεε, walakɔ daadaakɔ, na nηu, i maa cɔ kpāa ηa,

36 ku ba ku maà naa ku ba ηε ì waa s̄i njoo ηa, nɔ ku maà naa ku boe ηε.

37 Ide iyi ñ wa n sɔ ηeu ih̄ε, nηu mɔi ñ wa n sɔ inε fei. I maa cɔ kpāa ηa.

14

*Inε ngbo ηa à waa busi nje a kpa Jesu
(Cɔ Matie 26:1-5; Luku 22:1-2; Zāa 11:45-53)*

¹ Si afei ajɔ minji jingauɪ Iku ku kua do ti Pɛɛ hai nɛ lefee á to wa. Nɔi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ̃ ɲa do woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲau à waa de kpāa bei aa ce a mu Jesu do bisi a kpaa.

² Amma à waa ni, kù sɪa ku jɛ si ajɔi jingauu ku ba hoya hoya ku maà dede si zamaau.

Abo gɔ í fāsi irii Jesu tulare

(Cɔ Matie 26:6-13; Zāa 12:1-8)

³ Jesu í wa Betani kpasɛi Simɔɔ iyi í tako í ce bɔɔi dinteɯ, ɲɔi abo gɔ í lɔ wa bi tɛɛ waati iyi à waa jɛ. Wa mu ama caka ku sɪa gɔ iyi à ce do abatii, iyi í nɛ tulare ku nɛ fia iyi à ce do ikpoi naadi. Tulareu í bei í caada. Nɔi í leɛɛ ama cakau nɔ í fāsi tulareu si irii Jesu.

⁴ Nɔ inɛ gɔ ɲa à wa bɛ. À sɔ nje do idɔkɔ̃ à waa ni, na mii í ce abou ihɛ́ í koo í ce asɔɔi tulareu ihɛ́.

⁵ Aa ka taai wo zakai fiaɪ icɛi adɔ̃ akā nɔ ka mua ilu are ɲa. Nɔi à waa la si abou do kugaabu.

⁶ Amma Jesu í ni, i jɔ̃ abou. Na mii í ce ì waa ye taaleɛ ɲa. Mii jiidai í ceem bɛ.

⁷ Ntɔ ntɔ, ilu are ɲa aa maa wɛɛ do inɛ waati kāma fei, nɔ waati iyi ì bi fei aa yɔkɔ i ce nɲa jiidai ɲa, amma amu n kaa n na n wɛɛ do inɛ hee do ajɔ fei.

⁸ Abou í ce andi gbugbāɛ iyi á yɔkɔ mbe, í fāsi aram tulare do njuuma bɛi à ya fāsi arai iku ɲa a bei a si ɲa.

⁹ Ntɔ ntɔ, tengi bii inɛ ɲa aa koo a maa waazo laabaau jiidau si andunya fei, aa sisi ide iyi abou ihɛ́ í ce a maa yeð gigie.

Zudasi á fita anyii Jesu

(Cɔ Matie 26:14-16; Luku 22:3-6)

10 Nɔi Zudasi Isikariɔti, inɛ akāi mɔcɔ maateeji ηau, í bɔ bi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ηau í ni nɔu á da nɔa Jesu si awɔ.

11 Iyi à gbɔ ideu, ηɔi inɔ nɔa í dɔ nɔ à ni aɔa aa muaa fia. Nɔi Zudasi wa de kpãa bɛi á ce ku zambaò Jesu ku na inɛ ηau.

Jesu wa jɛ jingau iku ku kua do mɔcɛ ηa

(Cɔ Matie 26:17-25; Luku 22:7-14, 21-23; Zãa 13:21-30)

12 Si ajɔ sintei jingau i Pɛɛ hai nɛ lefeeu, si waati iyi inɛ ηa à ya saka angudai jingau iku ku kua a ceò kuwee, ηɔi mɔcɔi Jesu ηau à beee à ni, iwoi ì bi kaa ceee ijɛi jingauu.

13 Nɔi í bɛ amanɛ minji si inɔi mɔcɛ ηau í sɔ ηa í ni, i bɔ inɔ ilu, aa ye mɔkɔ gɔ wa so inyi jɔlɔ. I tooɛ.

14 Mɔkɔu á koo ku lɔ kpasɛ gɔ. Kpasɛ bii á lɔu, i koo i sɔ ilu kpasɛu i ni ηa, Mɛetu í ni ka beee ile bii nɔu á jɛ jingau iku ku kua do mɔcɔi nɔu ηa.

15 Mɔkɔu á bɔò ηɛ si antai ile ku kpekɛ gɔ nɔ á nyisi ηɛ ilaawa nla gɔ iyi à ce sɔlɔi fei ndɛɛ tã. Bɛi aa ce nwa sɔlɔi jingauu ηa.

16 Nɔi mɔcɔ ηau à dasi kpãa à nɛ. Iyi à to inɔ iluu nɔ à ye ideu í ce bɛi Jesu í sɔ ηau, ηɔi à ce ijɛi jingauu bɛ.

17 Iyi alɛ í lɛ, ηɔi Jesu í to wa do mɔcɔ maateeji ηau.

18 Waati iyi à waa jɛ ηɔi Jesu í ni, ntɔ ntɔ, inɛ akã nɔɛ iyi awɔò à waa jɛ, nɔui á zambam.

19 Nɔi inɔi aɔa fei í fɔ, nɔ à wasi ku beee akã akã à waa ni, isa kù jɛ amu ya.

20 Nɔi Jesu í jɛ nɔa í ni, si inɔi inɛ maatejiu, inɛ akã nɔɛ á gũsi pɛɛ si inɔ jɛɛ awɔò ajɔ. Lafɛi á zambam.

21 Do ntɔ amu Amai Amanɛ an ku si bei kukɔi ideɪ
 Ilaaɔ wa fɔ. Amma inɛ iyi á zambam á ye ijuukpã nla
 nla. Á tiaa inɛɛu bii í je a kù búu mɔm wo.

Ije iyi aa ka yeò gigii ikui Jesu

(Cɔ Matie 26:26-30; Luku 22:14-20; Kɔr. 1, 11:23-25)

22 Waati iyi à waa je, nɔi Jesu í so pɛɛ í saabu Ilaaɔ
 titã í bei í bububue í na mɔcɔɛ nɔu í ni, i gba nɔ. Iyi
 ihɛi í je aram.

23 Nɔi í so kɔɔfu má si bii à dasi vɛɛ í saabu Ilaaɔ nɔ
 í na nɔ aɲa fei à mɔ.

24 Nɔi í sɔ nɔ í ni, iyi ihɛi í je njɛm. Nɲui í je nyindai
 akabuu iyi Ilaaɔ í dɪ do amanɛ nɔ. An nikãɛ na irii
 dulum dii inɛ nkɔ.

25 Ntɔ ntɔ, n kaa n mɔ atɛ vɛɛ má í gbe hee ajɔ iyi
 an mɔ vɛɛ titɔ si andunya titɔi Ilaaɔ.

26 Si anyiɛ à kɔ iri nɔ à fita à bɔ iri kutai Olivie
 nɔ.

Jesu wa fɔ iyi Piɛɛ á jã ku ni kù mà nɲu

(Cɔ Matie 26:31-35; Luku 22:31-34; Zãa 13:36-38)

27 Nɔi Jesu í sɔ mɔcɔɛ nɔ í ni, inɛ fei aa nyiò anyi
 na irim. Béi Ilaaɔ í fɔ si kukɔi ideɛ, bɛɛbei á ce. Í ni
 nɲu á kpa woo degbeu nɔ angudã nɔu a fangaa bii
 fei.

28 Amma an jɪ hai si bale nɔ n cua nɲɛ n bɔ ilei
 Galilee.

29 Nɔi Piɛɛ í sɔɔ í ni, baa bii inɛ fei wa nyiò anyi na
 iriɛ, amu n kaa n nyiò anyi pai.

30 Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, ntɔ ntɔ, nnyi, idũuyi mɔm,
 hee ajɛɛ ku maa kɔ isɛ gbeeji, aa jã isɛ gbɛeta i ni i kù
 mànm.

31 Amma b́ei Jesu wa fɔ, bεεβε mɔi Piεε í ya fɔ hee lele ku ni, n kaa n kɔsɛ pai, baa bii í jε an ku do awɔ aji. Nɔi nja fei à fɔ bεεβε.

Jesu wa ce kutɔ Gεsemanee
(Cɔ Matie 26:36-46; Luku 22:39-46)

32 Nɔi Jesu do mɔcɔe nja à bɔ inya gɔ iyi à ya kpe Gεsemanee. Iyi à to be nɔ í sɔ nja í ni, i buba ihē titā nja n koo n ce kutɔ wa.

33 Nɔi í gbā Piεε do Zaaki do Zāa à bɔ waju. Nɔ njo í muu hee arae fei í rɔ.

34 Nɔi í sɔ nja í ni, inɔ ku fɔ í naa sim nla nla hee wa bi ku kparam. I wa ihē, i wɔ njoo nja.

35 Iyi í fɔ bεεβε í tā nɔi í bɔ waju keeke í koo í sεεbata ilε wa ce kutɔ, bii á ce, wahalau ku j̄ɔ nju.

36 Wa ni, Baam, aa yɔkɔ i ce mii fei. J̄ɔ wahalau ihē ku j̄im. Amma do nju fei, ku maà ti ku jε ti idɔɔbim, j̄ɔ idɔɔbie ku ce.

37 Si anyie nɔi í nyi wa bi mɔcɔ mεeta nja í ba nja à waa s̄i njoo. Nɔi í bee Piεε í ni, Simɔɔ, ì waa s̄i njooi? Debei, i kù yɔkɔ i kù wɔ njoo baa lεeu akā?

38 I wɔ njoo nɔ i maa ce kutɔ nja ku ba i maà dasi kulelei inε nja. Idɔi amanε í bi, amma arae í kua gbugbāε.

39 Nɔi í nyi má í koo í ce kutɔ si ide akāu.

40 Iyi í nyi wa bi tu nja má, nɔ í ba nja à waa s̄i njoo má, domi njoo wa kpa nja. Iyi í j̄i nja nɔ a kù mà bei aa s̄ɔ má.

41 Nɔi í nyi í koo í ce kutɔ má nɔ í baa bi tu nja isε gbεetasiaε í bee nja í ni, ì sū ì waa s̄imi njaí hee nsei? Í to bεεβε. Wee, awaatiu í to tā, iyi aa mu amu Amai Amanε, á daa ilu dulum nja si awɔ.

42 Wee, inε iyi á zambam wa to wa. I dede ka kòo ηa.

À mu Jesu

(Cò Matie 26:47-56; Luku 22:47-53; Zãa 18:3-12)

43 Iyi Jesu wa fò beεβε, gbakã ηoi Zudasi, inε akãi mǎcǎ maateeji ηau, í to wa. Zamaa nla gǎ wa tooε wa à waa mu taakuba ηa do golo ηa. Inε ngboi woo weei Ilaaǎ ηau do woo kǎ inε ηa si wooda ηa do inε ngbo ηauí à be ηa wa.

44 Waati iyi Zudasi í dasi idǎ nηu ku zamba Jesuu, í sǎ inε ηau nyinda gǎ iyi nηu á ce. Í ni, inε iyi an koo n ya n baabaε, lafεε mβε. I muu dim dim i nεε ηa.

45 Hai Zudasi í to wa gbakã, í sekeε si Jesu í ni, Mεεtu. Nǎi í baabaε.

46 Nǎi inε ηau à to Jesu awǎ à muu.

47 Nǎi inε akãi mǎcǎ ηau í yǎ taakubaε í cafe itii amaacei woo wee nlai Ilaaǎu í buu.

48 Nǎi Jesu í bee ηa í ni, amui ì naa ku mu ηa do taakuba do golo ηa bei woo ce ile?

49 N̄ ya n wa si inǎ nηε ajǎ fei n maa n kǎ inε ηa si cio kpasεi Ilaaǎ, nǎ i kù mum ηa. Amma nηu ηau be fei í ce ku ba kukǎi idei Ilaaǎ ku kǎ.

50 Nǎi mǎcǎ ηau fei à jǎǎ à sa.

51 Nǎi ama awaasũ gǎ mǎ wa too Jesu, wa kpaka acǎ. Nǎi inε gǎ wa dε ku muu,

52 amma í sa basí í jǎ acǎu.

Jesu í wa wajui igbei woo kiiti ηa

(Cò Matie 26:57-68; Luku 22:54-44, 63-71; Zãa 18:13-14, 19-24)

53 Nǎi à bǎǎ Jesu bi woo wee nlai Ilaaǎu. Tengí bei inε ngboi woo wee ηau do inε ngbo ηau do woo kǎ inε ηa si wooda ηau à tǎtǎ.

54 Nɔ Piεε í wa hee jliji wa too Jesu wa do anyi hee í bɔ inɔ bantumai kpasɛi woo wee nlau. Nɔi í buba be do woo degbe andε koofa ηau, wa nyia kɔkɔi ina.

55 Waati nηu inε ngboi woo wee ηa do igbei woo kiiti ηau fei à waa dε ide gɔ iyi aa yὲd taalei Jesu a ba a kpaα. Amma a kù ba.

56 Inε nkpɔ́ í wasi ku ḿαα ide, amma ide nηa kù waa so nje.

57 Nɔi inε gɔ ηa à dede à ḿαα ide à ni,

58 à gbɔ iyi í ni nηu á lεge kpasɛi Ilaaɔu nɔ si afei ajɔ mεeta nηu á be ku ma mmue iyi kaa je do awɔi amaɛ.

59 Amma baa si be, ide nηa kù so nje.

60 Nɔi woo wee nlau í dede í leekí si wajui aηa fei, nɔ í bee Jesu í ni, i kù waa ni ide gɔ? Ide mii inε ηau ihɛ̀ à waa yὲd taaleε.

61 Amma Jesu wa cokoe, kù fɔ ide gɔ. Nɔi woo wee nlau í beε ḿα í ni, awɔi ì je inε iyi Ilaaɔ́ í cica, Amai Ilaaɔ́?

62 Nɔi Jesu í jεaa í ni, oo, amui. Nɔ aa ye ηa amu Amai Amaɛ̀ n wa n buba si awɔ njei Ilaaɔ́ ilu gbugbã fei. Nɔ ajɔ akã aa na i yem ηa n wa n naa si kudũi ijí ḿα.

63 Nɔi woo wee nlau í ga ibɔε ku nyisiò idɔɔkɔε. Nɔ í ni, a kù waa dε sie ilu sεeda kãma ḿα.

64 Ì gbɔ bei wa bu Ilaaɔ́ ηa. Beirei ì ye a cea mɔkɔu ηa. Nɔi aηa fei à ye taaleε à ni a kpaα.

65 Nɔi inε gɔ ηa à wasi ku tusi Jesu antɔ gbakã nɔ à bii ijue à bei à waa daa kutu à beε à waa ni, awɔ walii, s̄s̄ wa inε iyi í cãε. Nɔi sooge ηau à mu Jesu à wasi ku sambalε.

Piɛɛ í jǎ í ni n̄ɲu kù mà Jesu

(Cɔ Matie 26:69-75; Luku 22:56-62; Zǎa 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Waati iyi Piɛɛ í wa bantumai kpasɛu, ɲɔi inɛ akǎi ama inaabo woo ce icei woo wee n̄lai Ilaaɖu í naa bɛ.

⁶⁷ Iyi í ye Piɛɛ wa nyia, ɲɔi í cɔɔ sɛɛ í ni, awɔ mɔ, ì tako ì wɛɛ do Jesu inɛi Nazaretiu.

⁶⁸ Amma í jǎ í ni, n kù màa fɔ́, n kù gbɔ ide iyi ì waa fɔ. Ɗɔi í fita í bɔ ikpa andɛ kabau. Waati bɛɛbei jɛɛ wa kɔ.

⁶⁹ Ɗɔi ama inaabo woo ce iceu í yɔɔ bɛ má, ɲɔi í wasi ku sɔ inɛ ɲa iyi à wa beu wa ni, inɛɛu ihɛ inɛ akǎ n̄ɲai.

⁷⁰ Ɗɔi Piɛɛ í jǎ má. Iyi í kpɛ keeke, ɲɔi inɛ ɲa iyi à wa beu à sɔ Piɛɛ à ni, ntɔ ntɔ, awɔu inɛ akǎ n̄ɲai, domi awɔ mɔ inɛi Galileei.

⁷¹ Ɗɔi Piɛɛ í ceekpe í ni, n kù mà mɔkɔ iyi ì waa fǎau bɛ ɲa.

⁷² Bɛ gbakǎ ajɛɛ í kɔ isɛ gbɛɛjisiaɛ. Ɗɔi Piɛɛ í ye gigii ide iyi Jesu í sɔɔu wo í ni, hee ajɛɛ ku maa kɔ isɛ gbɛɛji aa jǎ isɛ gbɛɛta i ni i kù màm. Ɗɔi Piɛɛ í lɔsi ku kpata.

15

À bɔɔ Jesu si wajui Pilati

(Cɔ Matie 27:1-2, 11-14; Luku 23:1-5; Zǎa 18:28-38)

¹ Ɗɔi daadaakɔ inɛ ngboi woo weei Ilaaɖ ɲau do inɛ ngbo ɲau do woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲau do inɛ ɲa iyi à gbe si igbei woo kiiti ɲau fei à tɔtɔɔ à wǎa ideu ajɔ. Nɔ à d̄í Jesu à koo à daa Pilati si awɔ.

² Nɔi Pilati í beε í ni, awɔi ì jε ilaalui Zuifu ηa? Nɔ Jesu í jεaa í ni, oo, si bei ì fɔ.

³ Nɔi inε ngboi woo wee ηau à má Jesu ide ikā ikā fei.

⁴ Nɔi Pilati í beε má í ni, i kù waa fɔ ide gɔ? I kù gbɔ bei à waa niε?

⁵ Amma Jesu kù jε ide kāma má hee biti í mu Pilati.

À ye taalei Jesu a ba a kpa

(Cɔ Matie 27:15-26; Luku 23:13-25; Zāa 18:39-19:16)

⁶ Wee si jingau Iku ku kua fei Pilati í ya jò inei piisɔ akā iyi zamaa í bii.

⁷ Wee inε gɔ í wa ile piisɔ bε do kpaasie ηa si na iyi í jò à kpa inε gɔ si waatii ide ku kɔ nηa. Iriεi Barabasi.

⁸ Nɔi zamaau í bɔ bi Pilati à waa tɔε ku cea ηa bei í ya ce nηa adɔ fei si jingauu.

⁹ Nɔi Pilati í bee ηa í ni, ì bi n jò nηε ilaalui Zuifu ηau ηa?

¹⁰ Í fɔ bεεbei si na iyi í jò wa mà sāa sāa iyi na igui í jò inε ngboi woo weei Ilaaɔ ηau à daa nηu Jesu si awɔ.

¹¹ Amma inε ngboi woo weei Ilaaɔ ηau à wasi ku mante zamaau à ni a sɔ Pilati ku nya nηa Barabasi.

¹² Nɔ Pilati í bee ηa má í ni, to, beirei ì bi n cea inε iyi ì ya maa kpe ilaalui Zuifu ηau.

¹³ Nɔi à dɔ anu à ni, kpakpae si j̄i ku gaau.

¹⁴ Nɔ Pilati í bee ηa í ni, laalɔ yoomai í bei í ce. Amma béi Pilati wa fɔ fei, bεεbe moi inε ηau à ya dɔ anu hee lele a ni, kpakpae si j̄i ku gaau.

¹⁵ Si na iyi í jò Pilati í bi ku ce iyi á dɔa zamaau si, nηui í jò í nya nηa Barabasi nɔ í mu Jesu í jò à tεaa

kpɔtɔɔ. Si anyiɛ, nɔ í daa sooge ɲa si awɔ a koo a kpaɔpɛ si j̄i ku gaau.

Sooge ɲa à waa yaako Jesu

(Cɔ Matie 27:27-31; Zãa 19:2-3)

¹⁶ Nɔi sooge ɲau à gbã Jesu à bɔ̀ðe kabai ilaalu, nɔ à tɔtɔɔ sooge ɲa iyi à gbe ɲau fei bɛ.

¹⁷ Nɔi à daa Jesu si ibɔ nkpa sisɔ gɔ, nɔ à ba fulai agũ à daa si iriɛ.

¹⁸ Nɔi à yaakoɛ à waa ni, fɔɔ ilaalui Zuifu ɲa.

¹⁹ Nɔi à ya maa cãa kpokpoo si iriɛ, a maa tusiɛ antɔ, nɔ à waa gulea à waa seɛbata si wajuɛ.

²⁰ Iyi à yaakoɛ à tã, ɲɔi à nyaa ibɔ nkpaɔ à bei à daa si ibɔɛ, nɔ à bɔ̀ðe waduude à koo à kpaɔpɛ si j̄i ku gaau.

À kpaɔpɛ Jesu si j̄i ku gaau

(Cɔ Matie 27:32-44; Luku 23:26-43; Zãa 19:17-27)

²¹ Wee inɛi Sireni gɔ iyi à ya kpe Simɔɔ wa baa hai iko, nɔ í to wa bɛ. Baai Alesandu do Rufusui. Iyi í to wa nɔ sooge ɲau à muu do gbugbã à kãa j̄i ku gaau bii aa kpaɔpɛ si Jesuu.

²² Nɔi à bɔ̀ð nɲu do Jesu si inya gɔ iyi à ya kpe Gɔ̀gɔta, waatɔ inya iyi í jɔ kokoi iri.

²³ Nɔ à ná Jesu atɛ vɛɛ iyi à yɔ̀gɛɛ do iwɔ iyi à ya kpe miru, amma í kɔ ku mɔɔ.

²⁴ Nɔi à kpaɔpɛ si j̄i nɔu. Si anyiɛ sooge ɲau à ta kpaɔa si j̄inɛɛ ɲa a ba a ye iyi inɛ fei á ba. Bɛɛbei à ce ikpɛi jaɛɛ ɲau.

²⁵ Daakɔ zakai bei isɔ mɛɛsãi à kpaɔpɛ si j̄i nɔu.

²⁶ Nɔi à kɔ kuraraɛ si j̄i gɔ à masi j̄i bii à kpaɔpɛɛu, à ni ilaalui Zuifu ɲa.

²⁷ Nɔi à kpaɔpɛ ile minji gɔ ɲa bɛ má, inɛ akã ikpa awɔ njɛɛ, inɛ akã mɔ ikpa awɔ cangɛ. [

28 Bεεβει kukɔi idei Ilaaɔ́ í kɔ́ iyi í ni, à dooae si ine laalɔ́ ηa.]

29 Woo lɔ́ ηa à ya maa gugbã iri a buu a maa ni, ahã, kù je awɔi ì ni aa lege kpasɛi Ilaaɔ́u nɔ́ i maa ma si afei ajɔ́ mɛeta?

30 To, faaba arae be, kita hai si antai j̄ji ku gaauu.

31 Bεεβε mɔi ine ngboi woo weei Ilaaɔ́ ηau do woo kɔ́ ine ηa si wooda ηau à waa yaakoε. À sɔ́ nje à waa ni, í faaba ine gɔ́ ηa amma kaa yɔ́kɔ́ ku faaba arae.

32 Bεβει, ηηu Kirisi ilaalui Izireliu ku kita wa hai si j̄ji nɔ́u ku ba ka yɔ́ɔ́, nɔ́ ka dasie naane. Bεεβε mɔi, ine ηa iyi à kprakpa do Jesu ajɔ́u à ya maa yaakoε.

Waati iyi Jesu í ku

(Cɔ́ Matie 27:45-56; Luku 23:44-49; Zãa 19:28-30)

33 Nɔ́i dasã nkpaui ilu í kuku si ilε fei hee í koo í to isɔ́ mɛetai ale.

34 Nɔ́i si isɔ́ mɛetau Jesu í dɔ́ anu hee lele í ni, Eloi, Eloi, lama sabatani, waatɔ́ Ilaaɔ́, Ilaaɔ́, na mii í ce ì f̄usim awɔ́.

35 Nɔ́i ine gɔ́ ηa iyi à wa beu à gbɔ́ ideu. Nɔ́ à ni, i gbɔ́, wa kpe Elii.

36 Nɔ́i ine akã ηηa í sei í koo í d̄i kanya si golo gɔ́ í sɔ́si inyiikã í bei í naa í toa Jesu ku cɔ́ɔ́cɔ́ε, nɔ́ í ni, ka leek̄i, ka cɔ́ ma Elii á naa ku kitae hai si j̄ji ku gaauu.

37 Nɔ́i Jesu í dɔ́ anu hee lele í bei í ku.

38 Asee, waati bεεβε si ilui Zeruzalemu, ridoo iyi í wa kpasɛi Ilaaɔ́u í ga í kp̄ε minji hai lele hee ku bɔ́ ilε.

39 Inε ngboi sooge ηa iyi í wa wajui Jesu í ye yaase bei í ce í bei í ku, nɔ́ í ni, ntɔ́ ntɔ́, inεεu ih̄ε Amai Ilaaɔ́i.

40 Nɔ́i inaabo gɔ́ ηa mɔ́ à wa be à waa cɔ́ ilu wa hai j̄ij̄i. Si inɔ́ ηηa Maari inei Madalau í wa be do

Salomee do Maari, iyei Zozee do Zaaki iyi í je ama awaasũu.

⁴¹ Wee hai tako, waati iyi Jesu í wa ilɛi Galilee, aŋai à tooɛ à ya maa cea icɛ. Nɔ inaabo nkpɔ gɔ ŋa mɔ à wa bɛ, iyi aŋaɔ ŋa à sɪ Jesu wa iyi wa naa Zeruzalemu.

À dasi ikui Jesu bale

(Cɔ Matie 27:57-61; Luku 23:50-56; Zãa 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Iyi alɛ í lɛ, ŋɔi Zozɛfu inɛi Arimateeu í naa bɛ.

Í bei í je ilu bɛɛɛ si inɔi Zuifu woo kiiti ŋau, nɔ wa cɔ kpãa iyi Ilaaɔ á na ku je bomma. Wee ajɔi sɔɔlui jingau. Iju kumáɛ ajɔi kusímii á je. Na ŋɔi í jɔ Zozɛfu í bɔ bi Pilati do wɔkɔ ku tɔɛ ikui Jesu.

⁴⁴ Ŋɔi Pilati í biti do iyi í gbɔ à ni í kú tã. Ŋɔi í kpe inɛ ngboi sooge ŋau í beɛɛ ma Jesu í kú í kpe.

⁴⁵ Iyi inɛ ngboi sooge ŋau í sisiaa yaase bei Jesu í kuɔ, ŋɔi í jɛsi Zozɛfu koo so ikuu.

⁴⁶ Ŋɔi Zozɛfu í koo í ra acɔ fũfũ, nɔ í nya ikui Jesu wa hai si jli ku gaauu, í woo do acɔu. Nɔ í suu si isai kuta gɔ iyi à gbe wo. Si anyiɛ í bimbili kuta nla gɔ í dɪ̀ò andɛi balɛu.

⁴⁷ Ŋɔi Maari inɛi Madalau do Maari iyei Zozee à ye bii à waa dasi ikui Jesuu.

16

Kujli Jesu hai si bale

(Cɔ Matie 28:1-8; Luku 24:1-12; Zãa 20:1-10)

¹ Iyi ajɔi kusími í lɔ, ŋɔi Maari inɛi Madalau do Salomee do Maari iyei Zaaki, à ra tulare iyi aa koo a fãsi ikui Jesu.

² Ŋɔi ajɔ amaazuma daadaakɔu abo ŋau à bɔ bi balɛu,

³ Nɔi à waa bee nje si kpãau à waa ni, yooi á tale nwa kutau hai si andei baleu ya.

⁴ À waa fɔ beɛbei si na iyi í jò kutau í la í caa. Amma iyi à cɔ waju à ye kutau í bimbili.

⁵ Nɔi à lɔ inɔ baleu nɔ à ye awaasũ gɔ wa buba do awɔ nje be, wa dasi jaba fũfũ, nɔ njo í mu ɲa jiida jiida.

⁶ Nɔi í sɔ ɲa í ni, i maà jò njo ku mu ɲe. N̄ mà iyi Jesu, inɛi Nazaretiui ì waa dɛdɛ ɲa, iyi à kpakpa si j̄i ku gaauu. Í j̄i hai si bale, kù wa ihẽ má. I cɔ tenji bii à dasiɛu wo.

⁷ Amma i koo bebei i koo i sɔ mɔcɔe ɲau do Pieɛ takae i ni, á cua nɲe ku bɔ ilei Galilee. Bei aa koo i yɔɔ ɲa si bei í sɔ ɲe wo.

⁸ Nɔi à fita wa à sa hai bi baleu do kuyaya domi njo í mu ɲa ntɔ ntɔ. A kù nɔ a kù sɔ inɛ gɔ ideu na irii njo iyi í mu ɲau.

Jesu í tusea Maari inɛi Madalau arae
(Cɔ Matie 28:9-10; Zãa 20:11-18)

[
⁹ Iyi Jesu í j̄i hai si bale ajɔ amaazuma daadaakɔu, bi Maari inɛi Madalau í tako í nyisi arae. Maariui Jesu í tako í lelea inɛi inɔɔko mɛɛje wo.

¹⁰ Nɔi abou í koo í sɔ kpaasiɛ ɲa laabaauu. Anɲai à waa too Jesu wo nɔ à wɛɛò inɔ kufɔ à wasi ku kpata.

¹¹ Iyi í ni Jesu í j̄i má, nɲu í yɔɔ, a kù dasiɛ naanɛ.

Jesu í tusea mɔcɔ minji gɔ ɲa arae
(Cɔ Luku 24:13-35)

¹² Si anyii nɲu, nɔi Jesu í tuse arae bi mɔcɔ minjie gɔ ɲa iyi à waa nɛ si kpãa, à waa bɔ ilɛeko. Amma í kpaasi arae si kuye ɲa.

¹³ Nɔi inɛ ɲau à baa inɔ ilu nɔ à koo à sɔ inɛ bubu ɲau, amma kpaasi ɲau a kù dasi aɲa mɔ naanɛ má.

Jesu í tusea mɔcɔ maatakã ɲau arae

(Cɔ Matie 28:16-20; Luku 24:36-49; Zãa 20:19-23; IWB 1:6-8)

¹⁴ Si anyiɛ Jesu í koo í tuse arae bi mɔcɔ maatakã ɲau bii à waa jɛ. Nɔi í gbagba si ɲa na naanɛ hai dasi ɲɲa do idɔ kule ɲɲa, si na iyi í jò a kù jesi ideɪ inɛ ɲa iyi à yɔɔ í jì hai si balɛu.

¹⁵ Nɔi í sɔ ɲa í ni, i bɔ si andunya fei, nɔ i waazɔa inɛ baa yooma fei laabaau jiidau ɲa.

¹⁶ Inɛ iyi í dasi naanɛ nɔ í jò à dasiɛ inyi á ba faaba, amma inɛ iyi kù dasi naanɛ, Ilaaɔ á yɛ taaleɛ ku kpãa iju.

¹⁷ I cɔ maamaake gɔ ɲa iyi woo dasim naanɛ ɲa aa ce. Aa lele inɛi inɔɔko ɲa do irim, nɔ aa fɔ ide do fee ɲa iyi i kù waa gbɔ ɲa.

¹⁸ Aa mu njo ɲa do awɔ, nɔ baa bii à mɔ kɔɔtɛ gɔ kaa ce ɲɲa ide kãma. Aa lesi bɔɔ ɲa awɔ nɔ a ba iri.

Jesu í nyi bi Ilaaɔ má

(Cɔ Luku 24:50-53; IWB 1:9-11)

¹⁹ Iyi Lafɛɛ Jesu í sɔ ɲa ideu í tã, ɲɔi à soo lele í koo í buba si awɔ njei Ilaaɔ.

²⁰ Nɔi mɔcɔ ɲau à koo à waa waazɔa inɛ ɲa bii fei. Nɔ Lafɛɛ wa sobi ɲa si icɛu, í jò à ya maa ce maamaake ɲa ku ba inɛ ɲa a mà iyi ide ɲɲa í jɛ ntɔ.]

Akabuu Titõi Idei Ilaaᵔ Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titõi Idei Ilaaᵔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282